

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ, ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

Παπανικολάου Βικτώρια

Α.Μ.: Ξ2016087

Θέμα Πτυχιακής Εργασίας:

Μετάφραση της τρίτης ενότητας του κεφαλαίου Advantages of Bilingualism and Multilingualism: Multidimensional Research Findings της Evelyn Fogwe Chibaka

Επιβλέποντες: Μαρία Τσίγκου

Σταύρος Κοζομπόλης

Μετάφραση της τρίτης ενότητας του κεφαλαίου
Advantages of Bilingualism and Multilingualism:
Multidimensional Research Findings
της Evelyn Fogwe Chibaka

Περιεχόμενα

1. Μετάφρασμα	5
2. Πρωτότυπο κείμενο	27
3. Σχολιασμός	44
4. Γλωσσάρι όρων	49
5. Βιβλιογραφία	51

1. Μετάφρασμα

Πλεονεκτήματα της διγλωσσίας και της πολυγλωσσίας: Ευρήματα πολυδιάστατης έρευνας

Evelyn Fogwe Chibaka

3. Πλεονεκτήματα της διγλωσσίας και της πολυγλωσσίας σε ατομικό επίπεδο

Σε αυτήν την ενότητα, αξιολογούμε εμπειρικά στοιχεία σχετικά με τα πλεονεκτήματα που αποκομίζονται σε ατομικό επίπεδο σε τομείς όπως η γνωστική ανάπτυξη, οι προκλήσεις που επιφέρει η γήρανση, η γλωσσική επίγνωση, η επικοινωνιακή ικανότητα, οι ακαδημαϊκές και εκπαιδευτικές επιδόσεις, καθώς επίσης και τα κοινωνικοπολιτισμικά και οικονομικά οφέλη.

3.1. Πλεονεκτήματα της διγλωσσίας στη γνωστική ανάπτυξη

Ο ισχυρισμός ότι τα δίγλωσσα ή τα πολύγλωσσα άτομα διαθέτουν **ενισχυμένες γνωστικές ικανότητες** σε σύγκριση με τους μονόγλωσσους δεν αποτελεί απλώς ένα συναισθηματικό επιχείρημα, αλλά υποστηρίζεται από επιστημονικά πειράματα που διεξήχθησαν για να επιβεβαιώσουν αυτήν την άποψη. Η δημοσίευση των Foster και Reeves [24] το 1989, για παράδειγμα, περιγράφει αναλυτικά τη χρήση του τεστ Ross για την αξιολόγηση της γνωστικής λειτουργίας και τις μετρήσεις του *τεστ Πεταλούδες και Νυχτοπεταλούδες (Butterfly and Moths)* για την αξιολόγηση των μεταγνωστικών διεργασιών σε μια ομάδα δίγλωσσων αγγλόφωνων-γαλλόφωνων που εκπαιδεύονταν στα

γαλλικά, σε σύγκριση με μια ομάδα ελέγχου αποτελούμενη από μονόγλωσσους αγγλόφωνους. Η έρευνα κατέληξε στο συμπέρασμα ότι «οι μαθητές που είχαν διδαχθεί μια ξένη γλώσσα σημείωσαν υψηλότερη βαθμολογία σε ασκήσεις που απαιτούσαν ικανότητα αξιολόγησης, η οποία αποτελεί και την ανώτατη γνωστική δεξιότητα, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση του Bloom. Η ανάλυση των γραμμικών τάσεων έδειξε ότι οι μαθητές που είχαν διδαχθεί τη γαλλική γλώσσα για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα είχαν καλύτερες επιδόσεις».

Το γεγονός ότι οι δίγλωσσοι και οι πολύγλωσσοι αποδεικνύονται πιο δημιουργικοί και επιδέξιοι στην ευέλικτη σκέψη έχει γίνει πλέον ευρέως αποδεκτό, και υποστηρίζεται από τον Landry [25], σύμφωνα με τον οποίο οι δίγλωσσοι δεν έχουν απλώς «...τη δυνατότητα να διαφοροποιούνται από τις παραδοσιακές προσεγγίσεις ενός προβλήματος, αλλά επιπλέον, η διγλωσσική ικανότητα τους προσφέρει ενδεχομένως μια σημαντική δεξαμενή νέων και πρωτότυπων ιδεών». Η δήλωση του Landry αποτελεί το συμπέρασμα της έρευνάς του για την αξιολόγηση της εικαστικής σκέψης, κατά την οποία ανέθεσε ασκήσεις σε δίγλωσσες και σε μονόγλωσσες ομάδες μαθητών δημοτικού, χρησιμοποιώντας τόσο *ιστοριομετρικές* όσο και *ψυχομετρικές ερευνητικές μεθόδους*. Από τα συμπεράσματα της έρευνάς του προκύπτει ότι οι δίγλωσσοι μαθητές κατέγραψαν σημαντικά υψηλότερες βαθμολογίες από τους μονόγλωσσους. Κατά συνέπεια, οι εξαιρετικές επιδόσεις της πειραματικής ομάδας ενισχύουν τον ισχυρισμό του ότι οι δίγλωσσοι, σε γνωστικό επίπεδο, υπερέχουν ως προς τη δημιουργικότητα και την ενεργητικότητα.

Μια άλλη μελέτη, που διεξήχθη από τον Mohanty [26], δείχνει ότι οι δίγλωσσοι **«επιδεικνύουν υπεροχή στις γνωστικές, γλωσσικές και ακαδημαϊκές επιδόσεις»** σε σύγκριση με τους μονόγλωσσους. Ο ίδιος αναφέρει ότι σε «[μια] σειρά μελετών που συγκρίνουν μονόγλωσσα και αμφιδύναμα δίγλωσσα παιδιά, όσον αφορά τη *μεταγλωσσική υπόθεση*, οι δίγλωσσοι εμφανίζουν υψηλότερες επιδόσεις σε μια πληθώρα γνωστικών, γλωσσικών και μεταγλωσσικών ασκήσεων, ακόμη όταν λαμβάνονται υπόψη οι διαφορές στη νοημοσύνη». Η ερμηνεία του σχετικά με τα αποτελέσματα είναι αδιάψευστη, από την άποψη ότι, αφού ελέγχθηκαν όλοι οι άλλοι παρεμβαλλόμενοι παράγοντες και οι μεταβλητές, η μόνη μεταβλητή που θα μπορούσε να έχει συμβάλει

στις εξαιρετικές επιδόσεις της πειραματικής ομάδας ήταν η δίγλωσση ιδιότητά τους.

Επιπλέον, όσον αφορά τα πλεονεκτήματα των δίγλωσσων ως προς τις γνωστικές ικανότητες, η Ricciardelli [27] διεξήγαγε μια αντίστοιχη έρευνα σε δίγλωσσα ιταλο-αγγλόφωνα και μονόγλωσσα ιταλόφωνα παιδιά. Σε αυτή τη μελέτη, μέτρησε τη μεταγλωσσική τους επίγνωση, τη δημιουργικότητα, τις μη λεκτικές ικανότητες και την αναγνωστική τους επίδοση χρησιμοποιώντας *τεστ επάρκειας*. Στην έκθεσή της αναφέρει πως «τα αποτελέσματα της σύγκρισης των επιδόσεων στις μετρήσεις της γνωστικής ανάπτυξης δείχνουν ότι οι μαθητές που επέδειξαν υψηλή επάρκεια τόσο στην αγγλική όσο και στην ιταλική γλώσσα είχαν **υψηλότερη βαθμολογία στα τεστ δημιουργικότητας, μεταγλωσσικής επίγνωσης και αναγνωστικής επίδοσης**». Το συμπέρασμα της μελέτης αυτής δεν διαφέρει σε μεγάλο βαθμό από τις παρατηρήσεις του Mohanty [26] σχετικά με τον δικό του ερευνητικό πληθυσμό των δίγλωσσων, όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη παράγραφο.

Από νευρογνωστική σκοπιά, και με τη χρήση *μεθόδων νευροαπεικόνισης*, οι Wodniecka et al. [28] παρουσιάζουν μια ενδελεχή μελέτη για να τεκμηριώσουν τον ισχυρισμό ότι: «Δεδομένου ότι οι διαφορές που παρατηρήθηκαν εκτείνονται σε ένα φάσμα μετρήσεων δομικής ακεραιότητας, συμπεριλαμβανομένης της ενισχυμένης φαιάς και λευκής ουσίας καθώς και της ενισχυμένης συνδεσιμότητας μεγάλης εμβέλειας στους δίγλωσσους σε σύγκριση με τους μονόγλωσσους, υποστηρίζεται πως η ενισχυμένη γνωστική και νευρωνική λειτουργία στους δίγλωσσους πιθανώς να οφείλεται σε αυτήν την εμπλουτισμένη νευρωνική αρχιτεκτονική». Βάσει των ευρημάτων τους, οι ερευνητές καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι: «Τα αποτελέσματα αυτά υποδηλώνουν, κατά συνέπεια, ότι **το πλεονέκτημα του δίγλωσσου εκτελεστικού ελέγχου επεκτείνεται πράγματι στη μνήμη, καθώς οι δίγλωσσοι έχουν επιλεκτικό πλεονέκτημα στη μνήμη σε αντίθεση με τις αξιολογήσεις οικειότητας**».

Επιπλέον, στο πλαίσιο της ίδιας οπτικής περί πλεονεκτημάτων στη γνωστική ανάπτυξη, ο Rodriguez [29] διερεύνησε τον τρόπο με τον οποίο η διγλωσσία επηρεάζει τη γνωστική ανάπτυξη και τις γλωσσικές επιδόσεις παιδιών διαφόρων ηλικιών που ζουν στο ίδιο πολιτισμικό περιβάλλον. Σε αυτήν τη μελέτη, η αφηρημένη σκέψη αξιολογήθηκε μέσω

χρήσης τόσο λεκτικών όσο και μη λεκτικών δοκιμασιών γνωστικής ικανότητας. Από τα ευρήματά του, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι: «Τα δίγλωσσα παιδιά χρησιμοποιούσαν σύνθεση κανόνων συχνότερα από τα μονόγλωσσα παιδιά. Τα δεδομένα φαίνεται να υποδηλώνουν ότι η **διγλωσσία μπορεί να ενισχύσει το σχηματισμό εννοιών και τη γενικότερη νοητική ευελιξία**». Η πληθώρα των ερευνητικών δεδομένων που αναλύονται υπογραμμίζει τα αναμφισβήτητα γνωστικά οφέλη που έχουν οι δίγλωσσοι, ως αποτέλεσμα της ικανότητάς τους να χρησιμοποιούν και να επεξεργάζονται δύο ή περισσότερους γλωσσικούς κώδικες.

3.2. Διγλωσσία και καθυστέρηση της νόσου του Alzheimer ή ψυχικών διαταραχών της τρίτης ηλικίας.

Έρευνες που διεξήχθησαν σε ιατρείο μνήμης σε ασθενείς με γνωστικές διαταραχές (άνοια ή νόσο Alzheimer), με τη μέτρηση του ρυθμού μείωσης των επιδόσεών τους στη *Δοκιμασία Σύντομης Γνωστικής Εκτίμησης (ΔΣΓΕ)*, όπως καταγράφηκε σε ένα διάστημα τεσσάρων χρόνων από την ημερομηνία της διάγνωσης, **έδειξαν πως στους δίγλωσσους υπάρχει σημαντική καθυστέρηση των συμπτωμάτων της άνοιας της τρίτης ηλικίας**, σε αντίθεση με τους μονόγλωσσους, στους οποίους εκδηλώνεται νωρίτερα. Αυτός ο επιπολασμός της νόσου Alzheimer, που καθυστερεί στους δίγλωσσους, περιγράφεται και αλλού [7] 105) ως «ισχυρό επιδημιολογικό εύρημα που υποδεικνύει ότι άτομα τρίτης ηλικίας που διατηρούν έναν ενεργό τρόπο ζωής σε κοινωνικό, νοητικό και σωματικό επίπεδο, προστατεύονται σε κάποιο βαθμό από την εμφάνιση της άνοιας. Αυτοί οι παράγοντες θεωρείται ότι συμβάλλουν στο γνωστικό αποθεματικό, το οποίο λειτουργεί αντισταθμιστικά έναντι της συσσώρευσης αμυλοειδούς και άλλων παθολογιών του εγκεφάλου». Τα συγκεκριμένα ευρήματα υπογραμμίζουν ένα πλήθος πλεονεκτημάτων, μεταξύ των οποίων **η αποτελεσματική και σταθερή εκτελεστική λειτουργία, ο έλεγχος της γνωστικής λειτουργίας, η διασφάλιση της ψυχικής και γνωστικής υγείας στην τρίτη ηλικία, ακόμα και κοινωνικοοικονομικά οφέλη**, καθώς εξοικονομούνται έξοδα υγειονομικής περίθαλψης στην περίπτωση των δίγλωσσων.

Η διγλωσσία ως σημαντικός παράγοντας ενίσχυσης του γνωστικού αποθεματικού σε

περιπτώσεις εγκεφαλικής ατροφίας (καθυστέρηση) στα συμπτώματα της άνοιας στους δίγλωσσους, αναπτύσσεται επαρκώς στην έρευνα των Schweizer et al. [30], επιβεβαιώνοντας προηγούμενα ευρήματα από μελέτες των Bialystok et al. [7], Craik et al. [31] και Chertkow et al. [32]. Οι Schweizer et al. [30] εξέτασαν δίγλωσσους και μονόγλωσσους πάσχοντες από τη νόσο Alzheimer, πραγματοποιώντας μεγάλο αριθμό γραμμικών μετρήσεων της ατροφίας του εγκεφάλου με τη χρήση *αξονικής τομογραφίας* (CT). Κατόπιν ελέγχου των άλλων μεταβλητών, όπως οι γνωστικές επιδόσεις και τα έτη εκπαίδευσης, κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι οι δίγλωσσοι ασθενείς είχαν υψηλότερο γνωστικό αποθεματικό (Cognitive Reserve, CR) έναντι των μονόγλωσσων, καθώς παρουσίαζαν μεγαλύτερα ποσοστά καθυστέρησης της εγκεφαλικής ατροφίας. Αυτό υποδηλώνει ότι στους δίγλωσσους **καθυστερεί η έναρξη της νόσου Alzheimer και εμφανίζουν καλύτερες γνωστικές επιδόσεις** από ό,τι θα αναμενόταν βάσει του επιπέδου της άνοιας. Επιπλέον, τονίζουν πως το γνωστικό αποθεματικό των δίγλωσσων λειτουργεί ως **προστατευτικός μηχανισμός που βοηθά τον εγκέφαλο να αντιμετωπίσει την παθολογία της νόσου Alzheimer.**

3.3. Η διγλωσσία στη διαχείριση της χρόνιας αφασίας

Η αφασία, η οποία ορίζεται από την Εθνική Ένωση Αφασίας των ΗΠΑ ως «διαταραχή της ικανότητας χρήσης ή κατανόησης των λέξεων, που συνήθως οφείλεται σε εγκεφαλικό επεισόδιο ή άλλη εγκεφαλική» βλάβη» είναι μια «διαταραχή της επικοινωνίας» [33]. Αυτή η οξεία ή χρόνια πάθηση ιατρικά αντιμετωπίζεται πιο εύκολα σε δίγλωσσα άτομα σε σύγκριση με μονόγλωσσα. Η έρευνα που διεξήγαγε η ομάδα του Haynes εξέτασε εννέα ασθενείς με χρόνια αφασία στο πλαίσιο της μελέτης *«Μετρήσεις Αποτελεσμάτων στην Αφασία» (Outcome Measurements in Aphasia)*. Οι ασθενείς υποβλήθηκαν σε «υπηρεσίες τηλεθεραπείας που συνδύαζαν ομαδική θεραπεία με ατομικές θεραπευτικές συνεδρίες και διαδικτυακές γλωσσικές ασκήσεις *TalkPath*». Τα ευρήματα έδειξαν ότι **οι δίγλωσσοι ανταποκρίνονταν καλύτερα στη θεραπεία της αφασίας μετά από εγκεφαλικό επεισόδιο.** Οι ερευνητές εξήγησαν ότι μετά το εγκεφαλικό επεισόδιο, τα δίγλωσσα άτομα εμφάνισαν στοιχεία του «φαινομένου της

μεταφοράς» στην κύρια γλώσσα. Αυτά τα ευρήματα συνάδουν με τον ισχυρισμό των Ellis et al. [34], ότι «... όταν ένα άτομο που μιλάει δύο γλώσσες υφίσταται εγκεφαλική βλάβη η οποία οδηγεί στη γλωσσική πάθηση που ονομάζεται αφασία, τότε η δεύτερη, λιγότερο κυρίαρχη γλώσσα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να μεταφέρει γνώσεις στην κύρια γλώσσα, βοηθώντας στην αποκατάσταση".

3.4. Διγλωσσία και ενίσχυση της γλωσσικής επίγνωσης και της επικοινωνιακής ικανότητας

Οι Dickinson et al. [35], εξετάζονταςτα οφέλη της επικοινωνιακής ικανότητας και της επικοινωνιακής επάρκειας στους δίγλωσσους, χρησιμοποίησαν τα αποτελέσματα της έρευνάς τους στο ερώτημα «αν υπάρχει διαγλωσσική μεταφορά της φωνολογικής επίγνωσης», προκειμένου να υποστηρίξουν αυτό το επιπρόσθετο πλεονέκτημα των δίγλωσσων.. Σε αυτήν την έρευνα, συμμετείχαν 123 παιδιά, ηλικίας 4 ετών, που μιλούσαν ισπανικά και αγγλικά, και υποβλήθηκαν σε διάφορες δοκιμές, όπως το *Προφίλ Πρώιμης Φωνολογικής Επίγνωσης (Early Phonological Awareness Profile)* [36], το *Προφίλ Αναδυόμενου Γραμματισμού*, γνωστό και ως *ELP (Emergent Literacy Profile)* [37], και ασκήσεις αναγνώρισης ομοιοκαταληξίας. Τα αποτελέσματα υποστήριξαν την ύπαρξη σημαντικής μεταφοράς φωνολογικών χαρακτηριστικών από την πρώτη γλώσσα του ομιλητή προς τη δεύτερη, ιδίως όταν υπήρχαν ομοιότητες στη φωνολογική δομή των γλωσσών. Αυτή η θετική μεταφορά αποτελεί σίγουρα πλεονέκτημα για τους δίγλωσσους, καθώς **βοηθά στην ανάπτυξη των γλωσσικών τους ικανοτήτων σε άλλες γλώσσες και διευρύνει την πρόσβασή τους σε ακαδημαϊκό και λογοτεχνικό υλικό πέραν των γλωσσικών ορίων.**

Οι Abutalebi et al. [38] χρησιμοποίησαν *τεχνικές λειτουργικής απεικόνισης μαγνητικού συντονισμού* για να ερευνήσουν τις νευρωνικές συσχετίσεις των διαδικασιών γλωσσικής επιλογής σε δίγλωσσα γερμανο-γαλλόφωνα άτομα, κατά την διάρκεια της κατονομασίας εικόνων σε διάφορα μονόγλωσσα και δίγλωσσα πλαίσια επιλογής. Τα επιστημονικά αποτελέσματα ενισχύουν την άποψη ότι οι δίγλωσσοι έχουν ένα επιπλέον πλεονέκτημα στην ικανότητά τους να ενεργοποιούν τη μία γλώσσα όταν τη χρησιμοποιούν και να

απενεργοποιούν την άλλη κατά την διάρκεια μιας επικοινωνιακής πράξης. Αυτό συμβάλλει στον προσανατολισμό του τμήματος του εγκεφάλου των δίγλωσσων που διεγείρει τη γλωσσική επίγνωση, βελτιώνοντας έτσι τις επικοινωνιακές τους δεξιότητες.

Το πλεονέκτημα των δίγλωσσων έναντι των μονόγλωσσων έχει επίσης επιβεβαιωθεί από την έρευνα των Barac και Bialystok [39] σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η γλώσσα, το πολιτισμικό υπόβαθρο και η εκπαίδευση μπορούν να ενισχύσουν την γνωστική και γλωσσική ανάπτυξη των δίγλωσσων. Μελέτησαν έναν πληθυσμό παιδιών ηλικίας 6 ετών που ανήκαν σε τέσσερις ομάδες: μονόγλωσσα αγγλόφωνα, δίγλωσσα κινεζο-αγγλόφωνα, δίγλωσσα γαλλο-αγγλόφωνα και δίγλωσσα ισπανο-αγγλόφωνα. Οι ομάδες υποβλήθηκαν σε δοκιμές λεκτικής και μη λεκτικής εκτελεστικής λειτουργίας. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι όλες οι δίγλωσσες ομάδες είχαν σημαντικά καλύτερες επιδόσεις από τις μονόγλωσσες. Οι καλύτερες επιδόσεις καταγράφηκαν στις γλωσσικές ασκήσεις από δίγλωσσα παιδιά των οποίων η μητρική γλώσσα ήταν η αγγλική, όπως και η γλώσσα εξέτασης. Τα ευρήματα οδήγησαν τους ερευνητές να υποστηρίξουν ότι οι δίγλωσσες εμπειρίες προάγουν τις γλωσσικές ικανότητες σε ποικίλες λεκτικές πράξεις στη ζωή. Όπως μαρτυρούν οι παραπάνω έρευνες, οι δίγλωσσοι, μέσω της χρήσης περισσότερων από μίας γλωσσών, αναπτύσσουν σταδιακά μεγαλύτερη γλωσσική επάρκεια, ευαισθησία και ασφαλώς βαθύτερη κατανόηση και έλεγχο της μητρικής τους γλώσσας.

Τα οφέλη της επικοινωνιακής ισορροπίας και ικανότητας των δίγλωσσων έχουν επίσης αναδειχθεί από τον Cook [40]. Σύμφωνα με την παρατήρησή του, οι δίγλωσσοι διαθέτουν «ένα ευρύτερο φάσμα εναλλακτικών ερμηνειών και γνωστικών αποθεμάτων από τα οποία μπορούν να αντλήσουν μεγαλύτερο αριθμό επιλογών». Αυτό οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι δίγλωσσοι διαθέτουν αυξημένη ικανότητα, ή ακόμη καλύτερα, **πολυ-ικανότητα** (όπου η πολυ-ικανότητα ορίζεται ως η επιπλέον ικανότητα που προκύπτει από τη διγλωσσία). Η συγκεκριμένη έννοια της πολυ-ικανότητας αναπτύχθηκε αργότερα (1992) από τον Cook με την εξής διατύπωση:

Αυτές οι λεπτές διαφορές υποδηλώνουν συστηματικά ότι τα άτομα με πολυ-ικανότητα δεν

είναι απλώς εφάμιλλα με δύο μονόγλωσσους, αλλά αποτελούν έναν μοναδικό συνδυασμό... Έτσι, η κατάσταση πολυ-ικανότητας ($G1 + G2$) δεν συνίσταται απλώς στο άθροισμα δύο μερών, της $G1$ και της $G2$. Επομένως, ένα δίγλωσσο άτομο που προσπαθεί να επιλύσει κάποιο πρόβλημα σε μία από τις δύο γλώσσες θεωρείται ικανό να αντλήσει γνώση και πλαίσια σκέψης από την άλλη γλώσσα για να ενισχύσει τις γνωστικές του δυνατότητες στην επίλυση προβλημάτων ([41] 557).

Μια μελέτη που πραγματοποιήθηκε από τους Kessler και Quinn [42] σε μαθητές της ΣΤ' τάξης δημοτικού (μονόγλωσσοι αγγλόφωνοι και δίγλωσσοι ισπανό-αγγλόφωνοι), χρησιμοποιώντας τυποποιημένα τεστ ανάγνωσης αλλά και προφορικές δοκιμασίες, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι δίγλωσσοι υπερτερούν των μονόγλωσσων στη δημιουργία πιο πολύπλοκων υποθέσεων. Σύμφωνα με την ερμηνεία που έδωσαν στα ευρήματά τους, η πολυπλοκότητα των γλωσσικών δομών των δίγλωσσων ατόμων οφείλεται **στην ικανότητά τους να αναλαμβάνουν συγκλίνουσες δραστηριότητες υψηλής σκέψης, πράγμα που συνδέεται με μια ιδιότητα την οποία κατέχει η πλειοψηφία των δίγλωσσων από τον υπό μελέτη πληθυσμό.** Αυτό το έξυπνο γνώρισμα εφοδιάζει τους δίγλωσσους με τη δυνατότητα να είναι μεταφορικοί στην έκφρασή τους, όπως διατυπώθηκε αργότερα στην άποψη του Baker [43] ότι **οι δίγλωσσοι είναι εκ φύσεως «δημιουργικοί».** Επιπλέον, η επικοινωνιακή τους ευαισθησία, που συμπεριλαμβάνεται στα συμπεράσματα των Kessler και Quinn [42], και May et al. [1], επιβεβαιώνει ότι οι πολύγλωσσοι, λόγω των ποικίλων γλωσσικών τους εμπειριών, **έχουν υψηλή αυτοπεποίθηση και μεγαλύτερη προθυμία να επικοινωνούν απαλλαγμένοι από το φόβο ότι θα σχηματίσουν κακώς διαμορφωμένα εκφωνήματα.**

Όσον αφορά τη γλωσσική επίγνωση, την επικοινωνιακή ικανότητα και τις λοιπές δεξιότητες, μπορούμε να συνοψίσουμε λέγοντας ότι όλοι οι συγγραφείς που αναφέρονται σε αυτήν την υποενότητα του κεφαλαίου επιβεβαιώνουν ότι **τα πλεονεκτήματα των δίγλωσσων εκτείνονται και σε άλλες πτυχές επίλυσης προβλημάτων στη ζωή, πέραν του προνομίου της επικοινωνιακής δεινότητας και της δημιουργικότητας που έχουν έναντι των μονόγλωσσων.**

3.5. Οφέλη της διγλωσσίας στις ακαδημαϊκές επιδόσεις

Όσον αφορά τα οφέλη της διγλωσσίας στις ακαδημαϊκές επιδόσεις, και την έκθεση ως ενός καλύτερου δασκάλου, συμφωνούμε με την άποψη του Cook [44] ότι:

«...ένα άτομο που μιλά πολλές γλώσσες έχει πολύπλευρη αντίληψη του κόσμου, από δύο ή περισσότερες οπτικές γωνίες, γεγονός που το καθιστά πιο ευέλικτο στη σκέψη και ικανό στην εκμάθηση της ανάγνωσης ευκολότερα εκμάθηση ανάγνωσης. Οι πολύγλωσσοι, συνεπώς, δεν περιορίζονται σε μια μονόπλευρη κοσμοθεώρηση, ενώ επίσης κατανοούν καλύτερα πως υπάρχουν διάφορες οπτικές. Πράγματι, αυτή η δομή σκέψης θεωρείται ανέκαθεν ένα από τα κύρια εκπαιδευτικά πλεονεκτήματα για τη διδασκαλία μιας γλώσσας».

Η προοπτική αυτών των πλεονεκτημάτων αναδεικνύει τους δίγλωσσους ως **άτομα με μεγαλύτερη δυνατότητα να αφογκράζονται και προικισμένα με οξυμένη μνήμη σε διάφορα πεδία της ζωής**. Είναι φυσιολογικό, συνεπώς, να θεωρούμε ότι **οι δίγλωσσοι είναι καλύτεροι στην επίλυση προβλημάτων**, καθώς η δίγλωσση έκθεση τους παρέχει μια ποικιλία οπτικών για την αντιμετώπιση ζητημάτων και **αυξημένη ικανότητα κριτικής σκέψης**.

Επιπλέον, η γνώση μιας δεύτερης γλώσσας φαίνεται να συνδέεται με υψηλές ακαδημαϊκές επιδόσεις. Σύμφωνα με μελέτη των Horn και Kojaku [45], οι μαθητές που παρακολούθησαν «εντατικά» προγράμματα στο λύκειο, στα οποία συμπεριλαμβάνονταν 3 χρόνια εκμάθησης ξένων γλωσσών, είχαν μεγαλύτερες πιθανότητες να επιτύχουν υψηλούς βαθμούς στο πανεπιστήμιο και μικρότερες πιθανότητες να παρατήσουν τις σπουδές τους. Αυτό το εύρημα υποστηρίζει την άποψη ότι **οι δίγλωσσοι έχουν τη δυνατότητα να επιτύχουν υψηλά ακαδημαϊκά επίπεδα καταβάλλοντας λιγότερη προσπάθεια** σε σύγκριση με τους μονόγλωσσους. Αυτή η θέση ενισχύεται από τους Curtain και Dahlberg [46], οι οποίοι υπογραμμίζουν ότι «... η θετική επίδραση των πολιτισμικών γνώσεων ενισχύεται σημαντικά όταν αυτές οι γνώσεις βιώνονται μέσω μιας ξένης γλώσσας και συνοδεύονται από εμπειρίες εντός αυθεντικών πολιτισμικών πλαισίων». Συνεπώς, οι εμπειρίες στην εκμάθηση μιας δεύτερης γλώσσας και στην κατανόηση ενός διαφορετικού πολιτισμού διευκολύνουν τις αλληλεπιδράσεις των εκπαιδευτικών με τις μαθησιακές εμπειρίες των μαθητών τους. Με άλλα λόγια, οι ικανοί

εκπαιδευτικοί αναγνωρίζουν ότι η θετική αντίληψη του εαυτού και θετική η ταύτιση με τον πολιτισμό ενός ατόμου αποτελούν τη βάση για την ακαδημαϊκή επιτυχία.

Τα ακαδημαϊκά πλεονεκτήματα των δίγλωσσων επιβεβαιώνονται από την έρευνα που διενεργήθηκε από τους Keshavarz και Astanch [47], σε μια ομάδα μονόγλωσσων της περσικής γλώσσας και δύο ομάδες δίγλωσσων. Χρησιμοποίησαν το *Τεστ Ελεγχόμενης Παραγωγικής Ικανότητας (Controlled Productive Ability Test)* στα αγγλικά για να αξιολογήσουν τις γνώσεις και τις επιδόσεις τους στην αγγλική γλώσσα. Τα αποτελέσματα απέδειξαν μια σαφή διαφορά στη βαθμολογία μεταξύ των δίγλωσσων και των μονόγλωσσων, καθώς οι δίγλωσσοι είχαν σημαντικά καλύτερες επιδόσεις από τους μονόγλωσσους. Υποστηρίζουν ότι η προηγούμενη ξενόγλωσση εμπειρία των δίγλωσσων τους δίνει πλεονέκτημα στην εκμάθηση μιας άλλης γλώσσας, καθώς αυτό συμβάλλει στη **βελτίωση της ικανότητάς τους να μαθαίνουν και να ανακαλούν το αγγλικό λεξιλόγιο καλύτερα από τους μονόγλωσσους συναδέλφους τους**. Αυτό το εύρημα υποστηρίζεται επίσης από τους Murphy [48] και MacWhinney [49], οι οποίοι επισημαίνουν ότι **οι δίγλωσσοι έχουν περισσότερες ευκαιρίες να μεταφέρουν γνώσεις και γλωσσικούς κανόνες από μία γλώσσα στην άλλη, πράγμα που τους διευκολύνει στην εκμάθηση επικαλυπτόμενων ομόρριζων και συγγενών λέξεων σε μορφολογικό και σημασιολογικό επίπεδο μεταξύ των γλωσσών**. Πρόκειται για ευκαιρίες που ασφαλώς δεν έχουν οι μονόγλωσσοι. Όπως προκύπτει από την ανάλυσή τους, εξαιτίας του γεγονότος ότι οι δίγλωσσοι γνωρίζουν ήδη δύο γλώσσες, μπορούν να αντλούν οφέλη από την θετική μεταφορά και την εξοικείωση με γλωσσικές δομές και κανόνες των προηγούμενων γλωσσών τους για την εκμάθηση μιας άλλης ξένης γλώσσας.

Σε αυτήν την πληθώρα των στοιχείων πρέπει να προστεθεί και η έρευνα των Nayak et al. [50]. Στη μελέτη τους, εξέτασαν μια ομάδα μονόγλωσσων και πολύγλωσσων ατόμων και κατέληξαν στο συμπέρασμα πως οι πολύγλωσσοι είχαν καλύτερες επιδόσεις στην εκμάθηση συντακτικών κανόνων κατά τη διάρκεια επίσημης διδασκαλίας τους, καθώς και σε ασκήσεις συντακτικού περιεχομένου. Επιπλέον, τα πολύγλωσσα άτομα διακρίθηκαν για την ικανότητά τους να δομούν τις στρατηγικές τους ανάλογα με την άσκηση και να χρησιμοποιούν μεγαλύτερη ποικιλία διαφορετικών στρατηγικών. Συνεπώς, συμπέραναν ότι **οι πολύγλωσσοι, σε σύγκριση με τους μονόγλωσσους,**

διαθέτουν μεγαλύτερη ευελιξία στην εναλλαγή στρατηγικών – μια δεξιότητα που τους επιτρέπει να χειρίζονται πιο αποτελεσματικά έννοιες και κανόνες που διέπουν την εκμάθηση γλωσσών και άλλα συναφή θέματα.

3.6. Διγλωσσία και ενίσχυση των επαγγελματικών ευκαιριών

Τα πλεονεκτήματα της διγλωσσίας είναι πιο εμφανή στη σύγχρονη αγορά εργασίας από ό,τι στο παρελθόν, ιδίως με την έλευση της παγκοσμιοποίησης και την ταχεία εξέλιξη της τεχνολογίας που επηρεάζει κάθε γωνιά του πλανήτη. Αυτό επιβεβαιώνεται από έρευνα που πραγματοποιήθηκε σε 581 αποφοίτους του American Graduate School of International Management στο Glendale της Αριζόνα, στην οποία οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες ανέφεραν ότι **κέρδισαν ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα εξαιτίας της γνώσης ξένων γλωσσών και πολιτισμών**. Δήλωσαν πως η εκμάθηση γλωσσών δεν στάθηκε απλώς καταλυτικός παράγοντας σε για την πρόσληψή τους και τη διεύρυνση της επαγγελματικής τους πορείας, , αλλά τους πρόσφερε επίσης προσωπική ολοκλήρωση, διανοητική πειθαρχία και πολιτισμική διαφώτιση (βλ. [51]).

Επιπλέον, τα τελευταία χρόνια, η κυβέρνηση των ΗΠΑ έχει εκφράσει **την ανάγκη για άριστους ομιλητές γλωσσών πέραν της αγγλικής**, και ιδίως γλωσσών που είναι λιγότερο διαδεδομένες, όπως η αραβική και η κινεζική (Γενικό Λογιστήριο των ΗΠΑ, 2002) . Είναι προφανές ότι ακόμη και επισήμως μονόγλωσσες χώρες όπως οι ΗΠΑ έχουν αναγνωρίσει ότι προσφέρει πλεονεκτήματα στην αγορά εργασίας τους η ύπαρξη πολιτών οι οποίοι γνωρίζουν περισσότερες από μία γλώσσες και ότι η πολυγλωσσία αποτελεί μια δύναμη που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και να ενθαρρύνεται.

3.7. Διγλωσσία και πλεονεκτήματα στην επεξεργασία πληροφοριών

Υπάρχουν ενδείξεις που υποδηλώνουν πως **οι δίγλωσσοι έχουν περισσότερα εφόδια όσον αφορά την επεξεργασία πληροφοριών σε σχέση με τους μονόγλωσσους**. Το

γεγονός ότι οι πολύγλωσσοι έχουν γνώση τουλάχιστον δύο γλωσσικών συστημάτων, τους επιτρέπει **να εναλλάσσουν τις λειτουργικές γλωσσικές τους στρατηγικές ανάλογα με τις ανάγκες**. Η πλεονεκτική θέση στην οποία βρίσκονται οι δίγλωσσοι υποστηρίχθηκε από την Meiran [52] κατόπιν πειράματος που διεξήγαγε με τη χρήση *Λειτουργικής Απεικόνισης Μαγνητικού Συντονισμού (fMRI)* προκειμένου να εξετάσει τις λειτουργίες συνεργοποίησης και αναστολής κατά την κατανόηση του προφορικού λόγου. Σύμφωνα με την ερευνήτρια, «είναι σαν φωτεινός σηματοδότης [...] Οι δίγλωσσοι δίνουν διαρκώς το πράσινο φως σε μια γλώσσα και το κόκκινο σε μια άλλη. Όταν πρέπει να το κάνεις αυτό συνεχώς, γίνεσαι πολύ καλός στο να αναστέλλεις λέξεις που δεν χρειάζεσαι». Τα οφέλη προκύπτουν επειδή ο εγκέφαλος των δίγλωσσων ενεργοποιεί συνεχώς και τις δύο γλώσσες, επιλέγοντας ποια θα χρησιμοποιήσει και ποια θα αγνοήσει. Όταν ο εγκέφαλος ασκείται διαρκώς με αυτόν τον τρόπο, **δεν χρειάζεται να εργάζεται τόσο σκληρά όσο ο μονόγλωσσος για να εκτελέσει αποτελεσματικά γνωστικές εργασίες**.

Επιπλέον, η απλή ικανότητα των δίγλωσσων να εναλλάσσουν τη μία γλώσσα με την άλλη υποδηλώνει ότι **μπορούν με αντανακλαστικό τρόπο να μεταφέρουν γλωσσικούς κανόνες, καταβάλλοντας περιορισμένη προσπάθεια**. Κάτι τέτοιο αποτελεί ένδειξη της λειτουργίας ενός γενικού μηχανισμού εναλλαγής, προσδιορισμένου σε συγκεκριμένες εργασίες. Η ύπαρξη αυτού του ταλέντου υποστηρίζεται από τις Yehene και Meiran [53], οι οποίες εξηγούν ότι «η εναλλαγή γλωσσών των δίγλωσσων μπορεί να καταστήσει αποτελεσματικότερη τη γενική δυνατότητα εναλλαγής και ίσως είναι ισχυρότερη σε ένα μεγαλύτερο χρονικό διάστημα αναφοράς-στόχου (*Cue-Target Interval, CTI*), το οποίο μπορεί να αξιοποιήσει καλύτερα τις γενικές ικανότητες εναλλαγής». Τα ευρήματά τους προέρχονται από πείραμα σε 80 ισπανο-αγγλόφωνους δίγλωσσους και 80 μονόγλωσσους, στους οποίους ανατέθηκε μια δοκιμασία εναλλαγής *σχημάτων και χρωμάτων*, καθώς και μια αντίστοιχη δοκιμασία εναλλαγής *γλωσσών*, με διαφορετικά χρονικά διαστήματα αναφοράς-στόχου (*βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα*) και στις δύο ασκήσεις. Στο τέλος της μελέτης, διαπιστώθηκε ότι στους δίγλωσσους ο φόρτος της εναλλαγής εργασιών ήταν μικρότερος, οικονομικότερος και αποδοτικότερος, σε σύγκριση με τους μονόγλωσσους. Συμπεραίνουν ότι τα ευρήματα αυτά τεκμηριώνουν τη συσχέτιση μεταξύ της διγλωσσίας και του **γνωρίσματος της αποτελεσματικής**

εναλλαγής, το οποίο συνιστά πλεονέκτημα στη γρήγορη και επιτυχημένη διαφοροποίηση των εργασιών στη ζωή ενός δίγλωσσου, ειδικά όσον αφορά την επεξεργασία πληροφοριών.

3.8. Κοινωνικοπολιτισμικά πλεονεκτήματα της διγλωσσίας

Είναι πλέον ευρέως αποδεκτό ότι η γλώσσα και ο πολιτισμός είναι στοιχεία άρρηκτα συνδεδεμένα, εφόσον, όπως υποστηρίζει ο Chumbow [11, 54], η γλώσσα λειτουργεί ως το μέσο με το οποίο άνθρωποι που ανήκουν στην ίδια κουλτούρα εκφράζουν την πολιτισμική τους ταυτότητα και συμμετέχουν σε μια κοινή πολιτισμική εμπειρία. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η γλώσσα είναι εργαλείο μεταφοράς και έκφρασης της κουλτούρας, οι πολύγλωσσοι είναι προφανώς πολυπολιτισμικά άτομα, που διαθέτουν τη δυνατότητα να προσαρμόζονται ευκολότερα σε διαφορετικές κουλτούρες. Αυτό συνδέεται με την έννοια της **διαπολιτισμικής ικανότητας**, όπως περιγράφεται από τους Curtain και Dahlberg [46], οι οποίοι αναφέρουν ότι «η επαφή με μια ξένη γλώσσα μπορεί να συμβάλει στη διαμόρφωση της διαπολιτισμικής ικανότητας στα παιδιά. Η αντίληψη μιας παγκόσμιας κοινότητας μπορεί να ενισχυθεί όταν τα παιδιά έχουν την ευκαιρία, μέσω μιας ξένης γλώσσας, να βιώσουν την συμμετοχή σε μια άλλη κουλτούρα». Ως διαπολιτισμική ικανότητα θεωρείται η ικανότητα επιτυχούς επικοινωνίας με ανθρώπους προερχόμενους από διαφορετικές κουλτούρες. Αυτή η ικανότητα μπορεί να υπάρχει ήδη σε νεαρή ηλικία ή να αναπτυχθεί και να βελτιωθεί, ανάλογα με την θέληση και την ευχέρεια του ατόμου [55]. Σε κάθε περίπτωση, η υψηλή διαπολιτισμική ικανότητα που παρέχει η πολυγλωσσία **επιτρέπει στα πολύγλωσσα άτομα να εκτιμούν οποιαδήποτε ξένη κουλτούρα και να προσαρμόζονται σε αυτήν πολύ ευκολότερα από ό,τι οι μονόγλωσσοι.**

Ο Cook [44] υπογραμμίζει το κοινωνικοπολιτισμικό πλεονέκτημα των πολύγλωσσων, αναφέροντας πως «έχουν τη δυνατότητα να διευρύνουν τους προσωπικούς τους ορίζοντες και **-καθώς είναι ταυτόχρονα εσωτερικοί και εξωτερικοί παρατηρητές-** να αντιλαμβάνονται τον δικό τους πολιτισμό από μια νέα οπτική γωνία που δεν είναι προσβάσιμη στους μονόγλωσσους, με αποτέλεσμα να είναι σε θέση να συγκρίνουν, να

αντιπαραβάλλουν και να κατανοούν πολιτισμικές έννοιες». Κατά συνέπεια, **οι πολύγλωσσοι μπορούν να κατανοήσουν και να εκτιμήσουν καλύτερα ανθρώπους από διαφορετικές χώρες, πράγμα που αποτελεί παράγοντα για την εξάλειψη του ρατσισμού, της ξενοφοβίας και της μισαλλοδοξίας**, στο βαθμό που η εκμάθηση μιας νέας γλώσσας συνήθως συνεπάγεται και της ανακάλυψη μιας νέας κουλτούρας.

Όσον αφορά την πολιτισμική ευελιξία, ένας παράγοντας που ευνοεί τους τους δίγλωσσους είναι **η ικανότητά τους να διαπρέπουν στην επίλυση συγκρούσεων**. Σε δύο πειράματα που πραγματοποιήθηκαν με τη χρήση της δοκιμασίας *Flanker* [56], μονόγλωσσοι και δίγλωσσοι κλήθηκαν να εκτελέσουν εξίσου μια δοκιμασία flanker υπό δύο εκδοχές χαμηλής παρακολούθησης και δύο εκδοχές υψηλής παρακολούθησης σύμφωνων και ασύμφωνων δοκιμασιών, αντίστοιχα. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι δίγλωσσοι είχαν συνολικά καλύτερους χρόνους αντίδρασης κατά τη διάρκεια των συνθηκών υψηλής παρακολούθησης, υπερτερώντας έναντι των μονόγλωσσων. Αυτό υποδεικνύει ότι **οι δίγλωσσοι μπορούσαν να επιδράσουν πιο αποτελεσματικά από ό,τι οι μονόγλωσσοι στις διαδικασίες παρακολούθησης που χρειάζονται για τον εκτελεστικό έλεγχο σε συνθήκες σύγκρουσης**.

3.9. Οικονομικά πλεονεκτήματα της διγλωσσίας

Έχει εκφραστεί η άποψη ότι «η γλώσσα είναι δύναμη» και ότι αποτελεί μια αόρατη δύναμη που μπορεί να διαπεράσει τα κοινωνικά και οικονομικά σύνορα [57]. Η πολυγλωσσία μπορεί να θεωρηθεί μια μορφή ανθρώπινου κεφαλαίου, καθώς **μπορεί να προσφέρει σε κάποιον τη δυνατότητα να κερδίσει υψηλότερο εισόδημα και να επιτύχει μια περιζήτητη επαγγελματική θέση σε οποιαδήποτε κοινωνία με κύρος**. Μια έρευνα από τους Di Paolo και Tansel [58] δείχνει ότι στην τουρκική αγορά εργασίας, η γνώση των ρωσικών και των αγγλικών ως ξένων γλωσσών συνεπάγεται κατά μέσο όρο και θετικές διαφοροποιήσεις στα εισοδήματα (20% και 10,7%, αντίστοιχα). Αυτές οι διαφοροποιήσεις αυξάνονται ανάλογα με το επίπεδο επάρκειας. Η γνώση της γαλλικής και της γερμανικής γλώσσας ανταμείβεται επίσης στην τουρκική αγορά εργασίας, αν και σε μικρότερο βαθμό (8,4% και 8,2% αντίστοιχα). Σύμφωνα με την εκτίμηση του

Williams, η χρήση μιας δεύτερης γλώσσας στον εργασιακό χώρο συσχετίζεται με θετικές διαφοροποιήσεις στους μισθούς, οι οποίες κυμαίνονται από 3% έως 5% σε διάφορες δυτικοευρωπαϊκές χώρες [59].

Δεδομένου ότι οι κοινωνίες αποτελούνται από άτομα, όσο περισσότεροι κάτοικοι μιας χώρας διαθέτουν γνώσεις ξένων γλωσσών, τόσο περισσότερα οφέλη μπορεί να αντλήσει η κοινότητα της χώρας από τα προσόντα και την ευημερία που σχετίζονται με τη διγλωσσία και την πολυγλωσσία. Τα περισσότερα από τα οφέλη που προκύπτουν από την ατομική διγλωσσία μεταφράζονται σε μετρήσιμα οικονομικά οφέλη τόσο για το άτομο όσο και για την κοινωνία ή την κοινότητα. Για αυτόν τον λόγο, ορισμένες χώρες όπως η Βρετανία, η Αμερική, η Γαλλία και η Ολλανδία, παρότι είναι επίσημα μονόγλωσσες, αναγνωρίζουν τα πλεονεκτήματα των επισήμως δίγλωσσων ή πολύγλωσσων λαών, λόγω της ισχυρής *de facto* ανεπίσημης διγλωσσίας και πολυγλωσσίας που παρατηρείται εντός των εθνικών συνόρων. Αυτά τα διαπιστωμένα εθνικά οφέλη της πολυγλωσσίας οδηγούν στη συζήτηση σχετικά με τα πλεονεκτήματα που έχουν τα δίγλωσσα και πολύγλωσσα κράτη.

Βιβλιογραφικές αναφορές

1. May DR, Gilson RL, Harter LM. The psychological conditions of meaningfulness, safety and availability and the engagement of the human spirit at work. *Journal of Occupational and Organizational Psychology*. 2004;77:11-37
2. Gollan TH, Montoya RI, Werner G. Semantic and letter fluency in Spanish-English bilinguals. *Neuropsychology*. 2002;16:562-576
3. Gollan TH, Bonanni MP, Montoya RI. Proper names get stuck on bilingual and monolingual speakers' tip-of-the-tongue equally often. *Neuropsychology*. 2005;19:278-287
4. Wodniecka Z, Cepeda N. Beyond the classroom: Bilingualism. *Cognitive Skills and*

Heath. *A Journal for Language Teachers*. 2007;9:3-8

5.Byram M. Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence. *Multilingual Matters*; 1997

6.Baker C, Jones SP, editors. *Encyclopedia of bilingualism and bilingual education*. In: *Multilingual Matters*. 1998

7.Bialystok E, Craik FI, Freedman M. Bilingualism as a protection against the onset of symptoms of dementia. *Neuropsychologia*. 2007;45(2):459-464

8.Ewert A. L1 syntactic preferences of polish adolescents in bilingual and monolingual education programmes. *Morphosyntactic issues in second. Language Acquisition*. 2008;29:47

9.Paradowski MB, Cook VJ. Rola native speakera w nauczaniu języków obcych. *Perspektywa pedagogiczna, psychologiczna i praktyczna. Kształcenie językowe w szkolnictwie wyższym*. Warsaw: Academica; 2009: 163-188

10.Grın F, Gazzola M. Assessing efficiency and fairness in multilingual communication: Theory and application through indicators. In: Berthoud A-C, Grın F, Lüdi G, editors. *Exploring the Dynamics of Multilingualism*. Amsterdam: John Benjamins; 2013. pp. 365-386

11.Chumbow BS. Linguistic diversity, pluralism and national development in Africa. *Africa Development*. 2009;XXXIV(2)

12.Ewert A. Do they have different L1s. In *Bilinguals' and monolinguals' grammaticality judgements*. Paper delivered at the 9th Nordic Conference on Bilingualism, Joensuu. 2006

13.UNESCO. Language Vitality and Endangerment, Ad Hoc Expert Group on Endangered Languages. Ms. Paris: UNESCO; 2003a

14.UNESCO. Education in a Multilingual World. Paris: UNESCO Position Document; 2003b

15.European Commission. Final report: High level group on multilingualism. Luxembourg: European Communities. 2007. Retrieved from: http://ec.europa.eu/education/policies/lang/doc/multireport_en.pdf

16.Li D. Pragmatic socialization. In: *Encyclopedia of Language and Education*. US: Springer; 2008. pp. 2648-2660

17.Skutnabb-Kangas T, McCarty T. Key concepts in bilingual education: Ideological,

historical, epistemological, and empirical foundations. In: Cummins J, Hornberger N, editors. *Language Policy and Political Issues in Education*, Volume 1, *Encyclopedia of Language and Education*. 2nd ed. New York: Springer; 2008. pp. 3-17

18.Vildomec V. *Multilingualism*. Leyden: A.W. Sythoff von Studnitz; 1963

19.McArthur T, editor. *The Oxford Companion to English Language*. Oxford: Oxford University Press; 1992

20.Edwards J. *Multilingualism*. London: Routledge; 1994

21.Aronin L, ÓLaoire M. Exploring multilingualism in cultural contexts: Towards a notion of multilinguality. In: Hoffmann C, Ytsma J. editors, 2004: 11-29

22.Bassetti B, Cook V, editors. *Language and Bilingual Cognition*. Oxford, UK: Psychology Press; 2011

23.Baker C. Foundations of bilingual education and bilingualism (Vol. 79). In: *Multilingual Matters*. Buffalo, Toronto: Clarendon; 2011

24.Foster KM, Reeves CK. Foreign language in the elementary school (FLES) improves cognitive skills. *FLES News*. 1989;2(3):4

25.Landry RG. The enhancement of figural creativity through second language learning at the elementary school level. *Foreign Language Annals*. 1973;7(1):111-115

26.Mohanty AK. (1992). Bilingualism and cognitive development of kond tribal children: Studies on metalinguistic hypothesis. *Pharmacopsychocologia*. psycnet.apa.org

27.Ricciardelli LA. Two components of metalinguistic awareness: Control of linguistic processing and analysis of linguistic knowledge. *Applied PsychoLinguistics*. 1993;14(3):349-367

28.Wodniecka Z, Craik FI, Luo L, Bialystok E. Does bilingualism help memory? Competing effects of verbal ability and executive control. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*. 2010;13(5):575-595

29.Rodriguez YG. The effects of bilingualism on cognitive development. (EdD, ProQuest Information & Learning/Temple University). *Dissertation Abstracts International*. 1992;53 (4-A):1104

30.Schweizer S, Adam H, Tim D. Extending Brain-Training to the Affective Domain: Increasing Cognitive and Affective Executive Control through Emotional Working Memory Training. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0024372>

- 31.Craik FIM, Bialystok E, Freedman M. Delaying the onset of Alzheimer's disease: Bilingualism as a form of cognitive reserve. *Neurology*. 2010;75(19):1726e1729
- 32.Chertkow H, Whitehead V, Phillips N, Wolfson C, Atherton J, Bergman H. Multilingualism (but not always bilingualism) delays the onset of Alzheimer's disease: Evidence from a bilingual community. *Alzheimer Disease and Associated Disorders*. 2010;24(2):118e125
- 33.Haynes RB, Jeffery RA, Keepanasseril A, Wilczynski NL, Navarro-Ruan MRA, et al. Methods for trials of interventions to enhance patient adherence to medication prescriptions, based on a systematic review of recent randomized trials. *Clinical Research Trials*. 2015;1:20-25. DOI: 10.15761/CRT.1000106
- 34.Ellis C, Lindrooth RC, Horner J. Retrospective cost-effectiveness analysis of treatments for aphasia: an approach using experimental data. *American Journal of Speech-Language Pathology*. 2013: epub. PubMedID. 24105475. DOI: 10.1044/2013_AJSLP-13-0037
- 35.Dickinson D, McCabe A, Clark-Chiarelli N, Wolf A. Cross-linguistic transfer of phonological awareness in low-income Spanish and English bilingual children. *Applied PsychoLinguistics*. 2004;25:323-347. <http://dx.doi.org/10.1017/S0142716404001158>
- 36.Dickinson DK, Chaney C. Early Phonological Awareness Profile. Newton, MA: Education Development Center; 1997a
- 37.Dickinson DK, Chaney C. Emergent Literacy Profile. Newton, MA: Education Development Center; 1997b
- 38.Abutalebi J, Annoni JM, Zimine I, Pegna AJ, Seghier ML, Lee-Jahnke H, Lazeyras F, Cappa SF, Khateb A. Language control and lexical competition in bilinguals: An event-related fMRI study. *Cerebral Cortex*. 2008;18:1496-1505. DOI: 10.1093/cercor/bhm182
- 39.Barac R, Bialystok E. Bilingual effects on cognitive and linguistic development: Role of language, cultural background, and education. *Child Development*. 2012;83(2):413-422
- 40.Cook VJ. The poverty-of-the-stimulus argument and multicompetence. *Interlanguage Studies Bulletin (Utrecht)*. 1991;7(2):103-117
- 41.Cook VJ. Evidence for multicompetence. *Language Learning*. 1992;42(4):557-591
- 42.Kessler C, Quinn ME. Language minority children's linguistic and cognitive creativity. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*. 1987;8:173-186

43. Baker C. Foundations of bilingual education and bilingualism. (Vol. 27). In: Multilingual Matters. Buffalo, Toronto: Clarendon; 2003
44. Cook VJ. Using the first language in the classroom. *Canadian Modern Language Review*. 2001;57(3):402-423
45. Horn L, Kojaku LK. High School Academic Curriculum and the Persistence Path through College: Persistence and Transfer Behavior of Undergraduates 3 Years after Entering 4-Year Institutions (NCES 2001-163). Washington, DC: National Center for Education Statistics; 2001
46. Curtain HA, Dahlberg CA. Languages and Children, Making the Match: New Languages for Young Learners. Allyn & Bacon; 2004
47. Keshavarz MH, Astanch H. The impact of bilinguality on the learning of English vocabulary as a foreign language (L3). *International Journal of Bilingual Education & Bilingualism*. 2004;7(4):295-302. DOI: 10.1080/13670050408667814
48. Murphy S. Second language transfer during third language acquisition. Teachers College, Columbia University Working Papers in TESOL & Applied Linguistics. 2003;3(1): 1-21
49. MacWhinney B. A unified model. In: Elias NC, Robinsons P, editors. *Handbook of Cognitive Linguistics and Second Language Acquisition*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates; 2007. pp. 341-371
50. Nayak N, Hansen N, Krueger N, McLaughlin B. Language-learning strategies in monolingual and multilingual adults. *Language Learning*. 1990;40(2):221-244
51. Grosse CU. The competitive advantage of foreign languages and cultural knowledge. *The Modern Language Journal*. 2004;88(3):351-373
52. Marian V. Language-dependent memory. In HAHN, Martín; STONESS, Scott C. Proceedings of the twenty-first annual conference of the Cognitive Science Society. Lawrence Erlbaum Associates; 1999
53. Yehene E, Meiran N. Is there a general task switching ability? *Acta Psychologica*. 2007;126:169-195. <http://dx.doi.org/10.1016/j.actpsy.2006.11.007>
54. Chumbow BS. Towards a Language Planning Model for Africa. *Journal of West African Languages*. 1987;17(1):51-69
55. Fantini AE, Arias-Galicia F, Guay D. Globalization and 21st Century Competencies: Challenges for North American Higher Education. *Western Interstate*

Commission for Higher Education; 2001

56.Costa A, Santesteban M, Ivanova I. How do highly proficient bilinguals control their lexicalization process? Inhibitory and language-specific selection mechanisms are both functional. *Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory, and Cognition*. 2006;32(5):1057-1074. DOI: 10.1037/0278-7393.32.5.1057

57.Chumbow BS. Language and Knowledge Production in the Age of knowledge Economy. Paper presented at the World Humanities Conference, Liege, Belgium, 5-12 August 2017; 2017a

58.Di Paolo A, Tansel A. Returns to foreign language skills in a developing country: The case of Turkey. *The Journal of Development Studies*. 2015;51(4):407-421

59.Williams DR. Multiple language usage and earnings in Western Europe. *International Journal of Manpower*. 2011;32(4):372-393

60.Fishman JA. Bilingualism with and without diglossia: Diglossia with and without bilingualism. *Journal of Social Issues*. 1967;23:29-38

61.Fishman JA. Bilingualism and biculturalism as individual and as societal phenomena. *Journal Multilingual and Multicultural Development*. 1980;1:3-15

62.Chumbow BS. The African academy of languages and the continental language development Programme. In: Christina T, Legere K, editors. *North-South Contributions to Africa Languages*. Koln: Rudiger, Koppe, Verlag; 2011

63.Chumbow BS. The Challenge of Diversity and Pluralism: The Tier Stratification Model of Language Planning in a multilingual Setting. In Lopez-Varela A. editor. *Social Sciences and Humanities: Applications and Theory*. Vol.1. Rijeka: INTECH Publications; 2012a

64.Chumbow BS. Towards a framework for language Laws and Language charters in Africa. In: Claudine B et al., editors. *Law, Language and the Multilingual State*. University of the Free State: Sunmedia Publications; 2012c. p. 2012

65.Lijphart A. Conflict and Coexistence in Belgium: The Dynamics of a Culturally Divided Society (No. 46). Berkeley, CA. University of California Press; 1981

66.Billigmeier RH. A Crisis in Swiss Pluralism. Oxford: Holdan Books; 1979

67.Klode G. Language contact and bilingualism in Switzerland. In: Paulston CB, editor. *International Handbook of Bilingualism and Bilingual Education*. Westport, CT: Greenwood Press; 1988

68. Simons GF, Fennig CD, editors. *Ethnologue: Languages of the World*. 20th ed. Dallas, Texas: SIL International. Online version; 2017. <http://www.ethnologue.com>
69. European Commission. *Green Paper - Migration & mobility: challenges and opportunities for EU education systems*, COM(2008) 423. Brussels: European Commission; 2008a
70. Council of the European Union. Council conclusions on language competences to enhance mobility. *Official Journal of the European Union*, C. 2010;372:27-30
71. Grin F, Sfreddo C, Vaillancourt F. *The Economics of the Multilingual Workplace*. London: Routledge; 2010
72. Bamford KW, Mizokawa DT. Additive-bilingual (immersion) education: Cognitive and language development. *Language Learning*. 1991;41(3):413-429
73. European Commission. *Multilingualism: An Asset for Europe and a Shared Commitment*, COM (2008) 566 Final. Brussels: European Commission; 2008b
74. Moore P. Collaborative interaction in turn-taking: A comparative study of European bilingual (CLIL) and mainstream (MS) foreign language learners in early secondary education. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*. 2011;14(5):531-549
75. Nieto S. *The Light in their Eyes: Creating Multicultural Learning Communities*. New York: Teachers College Press. *Creating and Digitizing Language Corpora*. Palgrave Macmillan, London; 1999
76. Cummins J. *Language, Power, and Pedagogy: Bilingual Children in the Crossfire* (Vol. 23). *Multilingual Matters*; 2000
77. Garamone J. Official details foreign language program's progress. American Forces Press Services, U. S. Department of Defense press release, July 2, 2010. Retrieved from: <http://www.defense.gov/news/newsarticle.aspx?id=59880>
78. Simire G. Developing and promoting multilingualism in public life and society in Nigeria. *Language, Culture and Curriculum*. 2003;16(2):231-144
79. Wee L. 'Burdens' and 'handicaps' in Singapore's language policy: On the limits of language management. *Language Policy*. 2010;9(2):97-114
80. Chumbow BS. Which language for African literature? Language of the head or language of the heart? Keynote at the 24th pan-African writers conference, Accra, Ghana, November 05-08, 2017. 2017b

81. Gazzola M, Grin F. Is ELF more effective and fair than translation? An evaluation of the EU's multilingual regime. *International Journal of Applied Linguistics*. 2013;23(1):93-107

82. Gazzola M. The Evaluation of Language Regimes: Theory and Application to Multilingual Patent Organisations. Amsterdam: John Benjamins; 2014

2. Πρωτότυπο κείμενο

Advantages of Bilingualism and Multilingualism: Multidimensional Research Findings

Evelyn Fogwe Chibaka

3. Advantages of individual bilingualism and multilingualism

In this section, we appraise empirical evidence of advantages to individuals with respect to cognitive development, aging complications, linguistic awareness, communicative competence, academic or educational performance, as well as sociocultural and economic benefits.

3.1. Advantages of bilingualism in cognitive development

Asserting that bilinguals or multilingual individuals have **more improved cognitive abilities** than monolinguals is not a sentimental claim, but one substantiated by scientific experiments conducted to validate the point. The 1989 publication of Foster and Reeves [24], for example, details the use of the Ross test for cognitive function and the *Butterfly and Moths test instruments* for the assessment of metacognitive processes in a group of English-French bilinguals receiving instruction in French and the control group of English monolinguals. They came up with the findings that “the students who had received foreign language instruction scored higher on tasks involving evaluation which is the highest cognitive skill according to Bloom’s taxonomy. The linear trend analysis showed that the students who had studied French the longest, performed the best.”

That bilinguals and multilinguals have proven to be more creative and apt with respect to flexible thinking ability is now a widely accepted fact supported by Landry [25] for whom bilinguals not only have “... the ability to depart from the traditional approaches to a problem, but bilingual competence also supplies them with possible rich resources for new and different ideas.” Landry’s statement is a conclusion arrived after his research on

the evaluation of thinking figural tasks assigned to both bilingual and monolingual groups of elementary students using both *historiometric* and *psychometric research methods*. At the end of his study, the bilinguals came out with significantly higher grades than the monolinguals. Hence, the outstanding performance realized from his experimental group buttresses his claims that the bilinguals are cognitively more creative and proactive in nature.

Another study, conducted by Mohanty [26], indicates that bilinguals “**exercise [...] superiority in cognitive, linguistic, and academic performances**” over monolinguals. He reported that in “[a] series of studies involving the comparison of unilingual and balanced bilingual children, with respect to the *metalinguistic hypothesis* these studies show that the bilinguals outperform the unilinguals on a number of cognitive, linguistic, and metalinguistic tasks, even when the differences in intelligence were controlled.” His interpretation of the results is incontrovertible in that, after the control of all the other obvious interfering factors and variables, the only possible variable that could be contributing to the excellent performance of the experimental group was their bilingual status.

Furthermore, on cognitive-related advantages for bilinguals, Ricciardelli [27] carried out a similar research on Italian-English bilingual and Italian monolingual children, in which he measured their metalinguistic awareness, creativity, nonverbal abilities, and reading achievement through *proficiency testing*. His report states that “Results of comparison of performance on the measures of cognitive development indicate that students who demonstrated high proficiency in both English and Italian achieved **higher scores on the creativity, metalinguistic awareness, and reading achievement tests.**” The outcome of his study is not very different from what Mohanty [26] observed with the bilinguals in his research population as stated in the above paragraph.

With the neurocognitive perspective, using *neuroimaging methodologies*, Wodniecka et al. [28] provided a comprehensive account to justify their claim that “Given that the differences observed spanned several measures of structural integrity, including enhanced gray and white matter as well as enhanced long-range connectivity in bilinguals compared to monolinguals, it has been suggested that the enhanced cognitive and neural functioning in bilinguals may rely upon this enriched neural architecture.” These researchers, based on their findings, concluded that “These results consequently suggest that the **bilingual executive control advantage** does indeed extend to memory as **bilinguals were selectively advantaged in recollection as opposed to familiarity judgments.**”

Furthermore, and in the same light about the advantage in cognitive development, Rodriguez [29] investigated the effect of bilingualism on the cognitive development and

linguistic performance of children at various ages living in the same cultural environment. Here, abstract thinking was measured using *verbal and nonverbal cognition test*. He reported from his findings that “The bilingual children used higher order rules more frequently than the monolingual children. The evidence seems to suggest that **bilingualism may scaffold concept formation and general mental flexibility.**” The avalanche of research evidence discussed underscores the fact that bilinguals are undoubtedly endowed with cognitive benefits as a result of their capacity to use and process two or more linguistic codes.

3.2. Bilingualism and delay of Alzheimer’s disease or aging mental disorder

Studies conducted on patients with cognitive complaints (dementia or Alzheimer’s disease) in a memory clinic, using the measurement of *the rate of decline in Mini-Mental State Examination (MMSE) scores*, as recorded over a span of 4 years from diagnosis date, indicated that there is a **significant delay of the symptoms of old age dementia recorded in bilinguals**, which on the other hand manifests faster in monolinguals. This prevalence of delayed Alzheimer’s disease in bilinguals is also what [7] 105) describe as “strong epidemiologic evidence to suggest that older adults who maintain an active lifestyle in terms of social, mental, and physical engagement are protected to some degree against the onset of dementia. Such factors are said to contribute to cognitive reserve, which acts to compensate for the accumulation of amyloid and other brain pathologies.” This finding highlights multiple advantages, including **efficient and sustainable executive functioning and cognitive control, old age mental or cognitive health guarantee, and even socioeconomic benefits** since it saves healthcare expenses for the bilinguals.

The bilingual status as a major factor enhancing the cognitive reserve of bilinguals’ brain atrophy (delay) in dementia symptoms has been well articulated by Schweizer et al. [30], conforming with and confirming earlier findings by the likes of Bialystok et al. [7], Craik et al. [31], and Chertkow et al. [32]. Schweizer et al. [30] did carry out, in both bilingual and monolingual Alzheimer’s patients, a significant number of linear measurements of brain atrophy from the *computed tomography* (CT) scan. After controlling other variables like level of cognitive performance and years of education, they arrived at a finding that bilinguals did manifest an increased cognitive reserve (CR) with greater amount of brain atrophy (delay) than the monolinguals—indicating **a delay in the onset of Alzheimer disease and much better cognitive performance** than would be expected from their level of dementia disease. They further emphasize that the advantaged cognitive reserve of bilinguals serves as **a protective mechanism that helps to increase their brain’s potential to cope with Alzheimer’s pathology.**

3.3. Bilingualism in the management of chronic aphasia

Aphasia, defined by the US National Aphasia Association as “an impairment of the ability to use or comprehend words, usually acquired as a result of a stroke or other brain injury,” is “a communication disorder resulting from a stroke or traumatic brain injury” [33]. This acute or chronic condition can be better treated in bilinguals than monolinguals. Haynes’ research team carried out their study on nine chronic aphasia patients under the framework of *Outcome Measurements in Aphasia* study, where the patients were exposed to “teletherapy services that combined group therapy with one-on-one therapy sessions and online *TalkPath* language exercises.” The findings were that **poststroke aphasia therapy was more responsive in bilinguals** than in monolinguals. They explained that the bilinguals were able, after stroke, to undergo a process of “transfer effect” to the primary language. Their findings go to confirm Ellis et al.’s [34] claims that “... when a person who speaks two languages experiences brain damage leading to a language condition called aphasia, the second, less dominant language can be used to transfer knowledge to the primary one, helping with rehabilitation.”

3.4. Bilingualism and enhancement of linguistic awareness and communicative competence

In appreciating some of the benefits of communicative ability and communicative competence of bilinguals, Dickinson et al. [35] used the results from their investigation on “whether there is a cross-language transfer of phonological awareness” to support this added advantage for bilinguals. They engaged 123 Spanish-English 4-year-olds in a number of testing techniques such as the acronymic EPAP or *Early Phonological Awareness Profile* measurement technique [36]; the *Emergent Literacy Profile* competence assessment task, abbreviated ELP [37]; and *rhyme recognition* tasks. Their findings go to support the fact that there is a significant transfer of phonological features from a speaker’s first language to the second, especially when they share some phonological entry similarities. This positive transfer is no doubt a bonus to bilinguals since **it develops their linguistic competence in other languages and broadens their content exposures of different academic or literary materials across linguistic boundaries.**

Abutalebi et al. [38] employed functional *magnetic resonance imaging techniques* in the investigation of the neural correlates of language selection processes in German-French bilingual subjects during picture naming in different monolingual and bilingual selection contexts. Their scientifically aligned evidence bolsters the fact that bilinguals have an

added advantage in their capacity to switch-on one language when in use and deactivate the other during a communication act, **helping to orientate the portion of the bilinguals' brains that stimulate linguistic awareness and subsequently improving their communication skills.**

The edge that bilinguals have over monolinguals has also been shown by the Barac and Bialystok [39] investigative research on how language, cultural background, and education can **enhance cognitive and linguistic development in bilinguals.** They experimented with a population of four groups of 6-year-olds (English monolinguals, Chinese-English bilinguals, French-English bilinguals, Spanish-English bilinguals), testing them *verbally and nonverbally with executive control tasks*. The result of their findings was that all the bilingual groups performed exceedingly better than the monolingual groups and the best performances registered on the language task were produced by the bilinguals whose language of instruction was English, the testing language. The outcome of this study led the researchers to claim that **bilingual experiences foster linguistic competences in varied verbal tasks in life.** As these sets of research studies testify, the bilinguals, eventually, in their use of more than one language, **develop better language proficiency, sensitivity, and definitely more in-depth understanding and control of their mother tongue.**

The benefits of communicative poise and competence of bilinguals have also been voiced by Cook [40]. He comments that bilinguals have “a more extensive range of affordances or interpretations providing them with a greater number of options from which to choose”. This leads to a view of the **bilingual as having increased competence or multi-competence** (where multi-competence is defined as the added capacity resulting from bilingualism. This notion of multi-competence was later (1992) further elaborated on by Cook thus:

These subtle differences consistently suggest that people with multi-competence are not simply equivalent to two monolinguals but are a unique combination ... so the multicompetence state (L1+ L2) yields more than the sum of its parts, L1 and L2. Thus, a bilingual that is seeking to solve a problem in one language is thought to be able to draw on the other language and related frames of mind to bring extra cognitive capacity to bear in solving a problem. ([41] 557).

A study carried out by Kessler and Quinn [42] on grade 6 students (monolingual English speaking and bilingual Spanish and English speaking groups), using both *standardized reading and verbalized test*, came up with the findings that the bilinguals outperformed the monolinguals in generating more complex hypotheses. They interpreted their findings to mean that the complexities of the language structures of the bilinguals are occasioned by **their ability to undertake convergent high thinking activity, and this relates to a**

property possessed by most bilinguals from their studied population. This smart trait in bilinguals equips them with the inflected potential to be metaphorical in their expressions, as later captured by Baker's [43] claim that the **bilinguals are "creative" in nature**. Also, their communicative sensitivity, which was part of the findings of Kessler and Quinn [42], May et al. [1], confirms that the multilinguals, as a result of their diverse language experiences, **have high self-confidence and stronger willingness to communicate without fear of constructing non-well-formed utterances**.

As far as linguistic awareness, communication ability, and competences go, it can be briefly affirmed that all the authors outlined in this subsection of the chapter attest that the advantages of **being a multilingual speaker extend to other problem-solving aspects in life, besides the communicative resourcefulness and creativity privilege** they have over monolinguals.

3.5. Benefit of bilingualism to academic performance

When we talk of exposure as a better teacher, we align with Cook's [44] conviction that.

...a person who speaks multiple languages has a stereoscopic vision of the world from two or more perspectives, enabling them to be more flexible in their thinking, and learn reading more easily. Multilinguals, therefore, are not restricted to a single world-view, but also have a better understanding that other outlooks are possible. Indeed, this has always been seen as one of the main educational advantages of language teaching.

This perspective of the benefits for bilinguals sees them as **persons with a better ear for listening [...and] endowed with sharper memories on diverse issues in life**. It is but normal then to consider **the bilinguals as better problem solvers**, since their bilingual exposure provides them with multiple perspectives on issues at hand and **better critical thinking abilities**.

Knowledge of a second language also seems to coincide with high academic achievement. A study by Horn and Kojaku [45] shows that students who were in "rigorous" programs in high school, which included 3 years of foreign language study, were more likely to earn better grades in college and less likely to drop out. This finding is a pointer to the claim that **bilinguals have the potentials to attain high academic standards with less effort** than monolinguals. This position is reinforced by Curtain and Dahlberg [46] who assert that "... the positive impact of cultural information is significantly enhanced when that information is experienced through foreign language and accompanied by experiences in culturally authentic situations." Thus, experiences in learning a second

language and learning another culture will facilitate teachers' interactions with their students' learning experience. In other words, competent teachers understand that a positive self-concept and a positive identification with one's culture are the basis for academic success.

Academic advantages for bilinguals have been affirmed by research conducted by Keshavarz and Astanch [47] with one group of Persian monolinguals and two groups of bilinguals. They used the *Controlled Productive Ability Test* in English to evaluate their knowledge and performance in English language. Their performances revealed a clear difference in marks between the bilinguals and the monolinguals as bilinguals performed significantly better than monolinguals. They suggest that the prior foreign language experience of bilinguals place them in vantage position in learning another language, as this helps to **improve their ability to learn and recall English vocabulary better than their monolingual counterparts**. This claim is also attested to by Murphy [48] and MacWhinney [49] who say that **bilinguals have more opportunities to transfer knowledge and language governing rules from one language to the other, making it easier for them to learn overlapping cognates in form and meaning across languages**—opportunities which of course monolinguals do not have. From their analysis, by virtue of the fact that bilinguals already know two languages, positive transfer and familiarity with language structures and rules of previous languages become very useful in their acquisition of another foreign language.

To this stack of evidences must be added (Nayak et al. [50]), whose study of a group of monolingual and multilingual subjects concluded that multilingual subjects performed better than monolinguals in learning the rules for syntax when exposed to formal teaching of such rules, as well as exposure to tasks in syntax. Multilingual subjects were also more capable of structuring their strategies to the task and used a wider variety of different strategies. They concluded that **multilinguals, compared to monolinguals, have superior flexibility in switching strategies**, which is a skill that equips them to better handle concepts and rules governing the acquisition of languages and related aspects.

3.6. Bilingualism and enhancement of career opportunities

The advantages of being bilingual are more visible in today's job market than in the past, especially with the advent of globalization and the rapid rate of technological advancement reaching all nooks and crannies of the world. This is evidenced in a *survey* of 581 alumni of The American Graduate School of International Management in Glendale, Arizona, where most respondents said they had **gained a competitive advantage from their knowledge of foreign languages and other cultures**. They said that not only was **language study often a critical factor in hiring decisions and in**

enhancing their career paths, but that it also provided personal fulfillment, mental discipline, and cultural enlightenment (cf. [51]).

Also, in recent years, the US government has expressed **a need for fluent speakers of languages other than English**, particularly in less commonly taught languages such as Arabic and Chinese (US General Accounting Office 2002). It is obvious that even official monolingual countries like the USA have recognized the advantages of having citizens with competence in more than one or two languages in its job market and that multilingualism is a force to reckon with and to encourage.

3.7. Bilingualism and information processing edge

There is evidence that **bilinguals are better equipped for information processing than monolinguals**. The fact that multilinguals have knowledge of at least two language systems provides them with **potentials to switch the functionality strategies of one language to the other as the need demands**. This vantage position of the bilinguals was articulated by Meiran [52] after her experiment with the use of *functional magnetic resonance imaging (fMRI)* in testing coactivation and inhibition in bilinguals during spoken language comprehension. According to the researcher, “It’s like a stop light [...] Bilinguals are always giving the green light to one language and red to another. When you have to do that all the time, you get really good at inhibiting the words you don’t need.” Benefits accrue because the bilingual brain is constantly activating both languages, choosing which to use and which to ignore. When the brain is constantly so exercised, **it does not have to work as hard as the monolingual’s to perform most cognitive tasks effectively**.

Also, the simple ability of bilinguals to switch from one language to the other indicates that **they can, with limited effort, relate to reflexes and transfer of language rules, which is a pointer of general task-specific switching mechanism in operation**. This talent claim has been supported by Yehene and Meiran [53] who specify that “bilingual language switching may increase general switching efficiency, and might be stronger at a long *cue–target interval (CTI)*, which may better tap general switching abilities.” They justify this claim with findings from their experiment on 80 Spanish-English bilinguals and 80 monolinguals engaged on a *color-shape switching task and an analogous language-switching task, varying CTI (short vs. long)* in both tasks. At the end of the study, it was determined that the cost of task-switching among the bilinguals was smaller, more economical, and more cost-effective than that required by the monolinguals. They explain that these findings substantiate the association between bilingualism and the **switching efficiency trait, an advantage in fast and successful diversifying task engagements in the life of a bilingual**, especially with respect to information processing.

3.8. Sociocultural advantages of bilingualism

It is now well accepted that language and culture are inextricably linked because, as articulated in Chumbow [11, 54], language is the means by which people who share the same culture express their belonging to a common or shared cultural experience. Considering the fact that culture is transmitted and expressed through language, multilinguals are obviously multicultural individuals who can adapt different cultures more easily. The implication is that they are better placed to handle cultural shocks than monolinguals. This is closely related to **intercultural competence**, summarized by Curtain and Dahlberg [46] who states that “... exposure to a foreign language serves as a means of helping children to intercultural competence. The awareness of a global community can be enhanced when children have the opportunity to experience involvement with another culture through a foreign language.” Here, intercultural competence is considered as the ability for successful communication with people of other cultures. This ability can exist already at a young age or be developed and improved, thanks to willpower and competence [55]. In any case, high intercultural competence in multilinguality **enables multilingual individuals to appreciate and accommodate any foreign culture easier than monolinguals.**

Cook [44] supports the sociocultural advantage by stating that “multilinguals can expand their personal horizons and — **being simultaneously insiders and outsiders** — see their own culture from a new perspective, not available to monoglots, enabling the comparison, contrast, and understanding of cultural concepts.” Thus, **multilinguals can better understand and appreciate people of other countries, a factor in lessening racism, xenophobia, and intolerance**, since the learning of a new language usually brings with it a revelation of a new culture.

Related to cultural flexibility, one opportune factor for bilinguals is **their ability to excel in conflict resolution tasks**. In two experiments, using the *Flanker task test* [56], both monolinguals and bilinguals were asked to perform a flanker test task under two low-monitoring and two high-monitoring versions of congruent and incongruent trials, respectively. The result was that the bilinguals had the overall reaction time during the high-monitoring condition in which they outperformed the monolinguals. This indicates that **the bilinguals could more easily affect the monitoring processes involved in executive control during conflict condition** than their monolingual counterparts.

3.9. Economic advantages of bilingualism

It has been asserted that “language is power” and it is an invisible force that can penetrate

visible social and economic boundaries [57]. Being multilingual can be considered as a form of human capital for **it can afford one the opportunity of earning higher income and obtaining aspiring employment status in any influential society**. A research study by Di Paolo and Tansel [58] shows that in the Turkish labor market, knowledge of Russian and English as foreign languages, on the average, **brings about positive earning differentials for individuals** (20 and 10.7%, respectively). These differentials increase with the level of competence. Knowledge of French and German is also positively rewarded in the Turkish labor market, although to a lesser extent (8.4 and 8.2%, respectively). In Williams' estimation, the use of a second language in the workplace is associated with positive earning differentials, ranging from 3 to 5% in different Western European countries [59].

Since individuals make a society, the higher the number of residents with foreign language competence in a community, the more benefits that community will get from the positive attributes and affluence that come with bilingualism and multilingualism. Most of the advantages of individual bilingualism aggregate to quantifiable economic gains for the individual and the society or community. That is why some countries like Britain, America, France, and Holland which are officially monolingual realize the benefits of official bilingual or multilingual nations by virtue of intense de facto unofficial bilingualism and multilingualism attested within the nation state. These noted national advantages of multilingualism transition us into the discussion of the advantages that bilingual and multilingual states get.

References

1. May DR, Gilson RL, Harter LM. The psychological conditions of meaningfulness, safety and availability and the engagement of the human spirit at work. *Journal of Occupational and Organizational Psychology*. 2004;77:11-37
2. Gollan TH, Montoya RI, Werner G. Semantic and letter fluency in Spanish-English bilinguals. *Neuropsychology*. 2002;16:562-576
3. Gollan TH, Bonanni MP, Montoya RI. Proper names get stuck on bilingual and monolingual speakers' tip-of-the-tongue equally often. *Neuropsychology*. 2005;19:278-287
4. Wodniecka Z, Cepeda N. Beyond the classroom: Bilingualism. *Cognitive Skills and Heath. A Journal for Language Teachers*. 2007;9:3-8

5. Byram M. Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence. Multilingual Matters; 1997
6. Baker C, Jones SP, editors. Encyclopedia of bilingualism and bilingual education. In: Multilingual Matters. 1998
7. Bialystok E, Craik FI, Freedman M. Bilingualism as a protection against the onset of symptoms of dementia. *Neuropsychologia*. 2007;45(2):459-464
8. Ewert A. L1 syntactic preferences of Polish adolescents in bilingual and monolingual education programmes. *Morphosyntactic issues in second. Language Acquisition*. 2008;29:47
9. Paradowski MB, Cook VJ. Rola native speaker w nauczaniu języków obcych. Perspektywa pedagogiczna, psychologiczna i praktyczna. *Kształcenie językowe w szkolnictwie wyższym*. Warsaw: Academica; 2009: 163-188
10. Grin F, Gazzola M. Assessing efficiency and fairness in multilingual communication: Theory and application through indicators. In: Berthoud A-C, Grin F, Lüdi G, editors. *Exploring the Dynamics of Multilingualism*. Amsterdam: John Benjamins; 2013. pp. 365-386
11. Chumbow BS. Linguistic diversity, pluralism and national development in Africa. *Africa Development*. 2009;XXXIV(2)
12. Ewert A. Do they have different L1s. In *Bilinguals' and monolinguals' grammaticality judgements*. Paper delivered at the 9th Nordic Conference on Bilingualism, Joensuu. 2006
13. UNESCO. Language Vitality and Endangerment, Ad Hoc Expert Group on Endangered Languages. Ms. Paris: UNESCO; 2003a
14. UNESCO. Education in a Multilingual World. Paris: UNESCO Position Document; 2003b
15. European Commission. Final report: High level group on multilingualism. Luxembourg: European Communities. 2007. Retrieved from: http://ec.europa.eu/education/policies/lang/doc/multireport_en.pdf
16. Li D. Pragmatic socialization. In: *Encyclopedia of Language and Education*. US: Springer; 2008. pp. 2648-2660
17. Skutnabb-Kangas T, McCarty T. Key concepts in bilingual education: Ideological, historical, epistemological, and empirical foundations. In: Cummins J, Hornberger N,

editors. *Language Policy and Political Issues in Education*, Volume 1, *Encyclopedia of Language and Education*. 2nd ed. New York: Springer; 2008. pp. 3-17

18.Vildomec V. *Multilingualism*. Leyden: A.W. Sythoff von Studnitz; 1963

19.McArthur T, editor. *The Oxford Companion to English Language*. Oxford: Oxford University Press; 1992

20.Edwards J. *Multilingualism*. London: Routledge; 1994

21.Aronin L, ÓLaoire M. Exploring multilingualism in cultural contexts: Towards a notion of multilinguality. In: Hoffmann C, Ytsma J. editors, 2004: 11-29

22.Basetti B, Cook V, editors. *Language and Bilingual Cognition*. Oxford, UK: Psychology Press; 2011

23.Baker C. Foundations of bilingual education and bilingualism (Vol. 79). In: *Multilingual Matters*. Buffalo, Toronto: Clarendon; 2011

24.Foster KM, Reeves CK. Foreign language in the elementary school (FLES) improves cognitive skills. *FLES News*. 1989;2(3):4

25.Landry RG. The enhancement of figural creativity through second language learning at the elementary school level. *Foreign Language Annals*. 1973;7(1):111-115

26.Mohanty AK. (1992). Bilingualism and cognitive development of kond tribal children: Studies on metalinguistic hypothesis. *Pharmacopsychocologia*. psycnet.apa.org

27.Ricciardelli LA. Two components of metalinguistic awareness: Control of linguistic processing and analysis of linguistic knowledge. *Applied PsychoLinguistics*. 1993;14(3):349-367

28.Wodniecka Z, Craik FI, Luo L, Bialystok E. Does bilingualism help memory? Competing effects of verbal ability and executive control. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*. 2010;13(5):575-595

29.Rodriguez YG. The effects of bilingualism on cognitive development. (EdD, ProQuest Information & Learning/Temple University). *Dissertation Abstracts International*. 1992;53 (4-A):1104

30.Schweizer S, Adam H, Tim D. Extending Brain-Training to the Affective Domain: Increasing Cognitive and Affective Executive Control through Emotional Working Memory Training. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0024372>

31.Craik FIM, Bialystok E, Freedman M. Delaying the onset of Alzheimer's disease:

Bilingualism as a form of cognitive reserve. *Neurology*. 2010;75(19):1726-1729

32. Chertkow H, Whitehead V, Phillips N, Wolfson C, Atherton J, Bergman H. Multilingualism (but not always bilingualism) delays the onset of Alzheimer's disease: Evidence from a bilingual community. *Alzheimer Disease and Associated Disorders*. 2010;24(2):118-125

33. Haynes RB, Jeffery RA, Keepanasseril A, Wilczynski NL, Navarro-Ruan MRA, et al. Methods for trials of interventions to enhance patient adherence to medication prescriptions, based on a systematic review of recent randomized trials. *Clinical Research Trials*. 2015;1:20-25. DOI: 10.15761/CRT.1000106

34. Ellis C, Lindrooth RC, Horner J. Retrospective cost-effectiveness analysis of treatments for aphasia: an approach using experimental data. *American Journal of Speech-Language Pathology*. 2013: epub. PubMedID. 24105475. DOI: 10.1044/2013_AJSLP-13-0037

35. Dickinson D, McCabe A, Clark-Chiarelli N, Wolf A. Cross-linguistic transfer of phonological awareness in low-income Spanish and English bilingual children. *Applied PsychoLinguistics*. 2004;25:323-347. <http://dx.doi.org/10.1017/S0142716404001158>

36. Dickinson DK, Chaney C. Early Phonological Awareness Profile. Newton, MA: Education Development Center; 1997a

37. Dickinson DK, Chaney C. Emergent Literacy Profile. Newton, MA: Education Development Center; 1997b

38. Abutalebi J, Annoni JM, Zimine I, Pegna AJ, Seghier ML, Lee-Jahnke H, Lazeyras F, Cappa SF, Khateb A. Language control and lexical competition in bilinguals: An event-related fMRI study. *Cerebral Cortex*. 2008;18:1496-1505. DOI: 10.1093/cercor/bhm182

39. Barac R, Bialystok E. Bilingual effects on cognitive and linguistic development: Role of language, cultural background, and education. *Child Development*. 2012;83(2):413-422

40. Cook VJ. The poverty-of-the-stimulus argument and multicompetence. *Interlanguage Studies Bulletin (Utrecht)*. 1991;7(2):103-117

41. Cook VJ. Evidence for multicompetence. *Language Learning*. 1992;42(4):557-591

42. Kessler C, Quinn ME. Language minority children's linguistic and cognitive creativity. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*. 1987;8:173-186

43. Baker C. Foundations of bilingual education and bilingualism. (Vol. 27). In: Multilingual Matters. Buffalo, Toronto: Clarendon; 2003
44. Cook VJ. Using the first language in the classroom. *Canadian Modern Language Review*. 2001;57(3):402-423
45. Horn L, Kojaku LK. High School Academic Curriculum and the Persistence Path through College: Persistence and Transfer Behavior of Undergraduates 3 Years after Entering 4-Year Institutions (NCES 2001-163). Washington, DC: National Center for Education Statistics; 2001
46. Curtain HA, Dahlberg CA. Languages and Children, Making the Match: New Languages for Young Learners. Allyn & Bacon; 2004
47. Keshavarz MH, Astanch H. The impact of bilinguality on the learning of English vocabulary as a foreign language (L3). *International Journal of Bilingual Education & Bilingualism*. 2004;7(4):295-302. DOI: 10.1080/13670050408667814
48. Murphy S. Second language transfer during third language acquisition. Teachers College, Columbia University Working Papers in TESOL & Applied Linguistics. 2003;3(1): 1-21
49. MacWhinney B. A unified model. In: Elias NC, Robinsons P, editors. *Handbook of Cognitive Linguistics and Second Language Acquisition*. Mahwah, Nj: Lawrence Erlbaum Associates; 2007. pp. 341-371
50. Nayak N, Hansen N, Krueger N, McLaughlin B. Language-learning strategies in monolingual and multilingual adults. *Language Learning*. 1990;40(2):221-244
51. Grosse CU. The competitive advantage of foreign languages and cultural knowledge. *The Modern Language Journal*. 2004;88(3):351-373
52. Marian V. Language-dependent memory. In HAHN, Martín; STONESS, Scott C. Proceedings of the twenty-first annual conference of the Cognitive Science Society. Lawrence Erlbaum Associates; 1999
53. Yehene E, Meiran N. Is there a general task switching ability? *Acta Psychologica*. 2007;126:169-195. <http://dx.doi.org/10.1016/j.actpsy.2006.11.007>
54. Chumbow BS. Towards a Language Planning Model for Africa. *Journal of West African Languages*. 1987;17(1):51-69
55. Fantini AE, Arias-Galicia F, Guay D. Globalization and 21st Century Competencies: Challenges for North American Higher Education. Western Interstate

Commission for Higher Education; 2001

56.Costa A, Santesteban M, Ivanova I. How do highly proficient bilinguals control their lexicalization process? Inhibitory and language-specific selection mechanisms are both functional. *Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory, and Cognition*. 2006;32(5):1057-1074. DOI: 10.1037/0278-7393.32.5.1057

57.Chumbow BS. Language and Knowledge Production in the Age of knowledge Economy. Paper presented at the World Humanities Conference, Liege, Belgium, 5-12 August 2017; 2017a

58.Di Paolo A, Tansel A. Returns to foreign language skills in a developing country: The case of Turkey. *The Journal of Development Studies*. 2015;51(4):407-421

59.Williams DR. Multiple language usage and earnings in Western Europe. *International Journal of Manpower*. 2011;32(4):372-393

60.Fishman JA. Bilingualism with and without diglossia: Diglossia with and without bilingualism. *Journal of Social Issues*. 1967;23:29-38

61.Fishman JA. Bilingualism and biculturalism as individual and as societal phenomena. *Journal Multilingual and Multicultural Development*. 1980;1:3-15

62.Chumbow BS. The African academy of languages and the continental language development Programme. In: Christina T, Legere K, editors. *North-South Contributions to Africa Languages*. Koln: Rudiger, Koppe, Verlag; 2011

63.Chumbow BS. The Challenge of Diversity and Pluralism: The Tier Stratification Model of Language Planning in a multilingual Setting. In Lopez-Varela A. editor. *Social Sciences and Humanities: Applications and Theory*. Vol.1. Rijeka: INTECH Publications; 2012a

64.Chumbow BS. Towards a framework for language Laws and Language charters in Africa. In: Claudine B et al., editors. *Law, Language and the Multilingual State*. University of the Free State: Sunmedia Publications; 2012c. p. 2012

65.Lijphart A. Conflict and Coexistence in Belgium: The Dynamics of a Culturally Divided Society (No. 46). Berkeley, CA. University of California Press; 1981

66.Billigmeier RH. A Crisis in Swiss Pluralism. Oxford: Holdan Books; 1979

67.Klode G. Language contact and bilingualism in Switzerland. In: Paulston CB, editor. *International Handbook of Bilingualism and Bilingual Education*. Westport, CT: Greenwood Press; 1988

68. Simons GF, Fennig CD, editors. *Ethnologue: Languages of the World*. 20th ed. Dallas, Texas: SIL International. Online version; 2017. <http://www.ethnologue.com>
69. European Commission. *Green Paper - Migration & mobility: challenges and opportunities for EU education systems*, COM(2008) 423. Brussels: European Commission; 2008a
70. Council of the European Union. Council conclusions on language competences to enhance mobility. *Official Journal of the European Union*, C. 2010;372:27-30
71. Grin F, Sfreddo C, Vaillancourt F. *The Economics of the Multilingual Workplace*. London: Routledge; 2010
72. Bamford KW, Mizokawa DT. Additive-bilingual (immersion) education: Cognitive and language development. *Language Learning*. 1991;41(3):413-429
73. European Commission. *Multilingualism: An Asset for Europe and a Shared Commitment*, COM (2008) 566 Final. Brussels: European Commission; 2008b
74. Moore P. Collaborative interaction in turn-taking: A comparative study of European bilingual (CLIL) and mainstream (MS) foreign language learners in early secondary education. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*. 2011;14(5):531-549
75. Nieto S. *The Light in their Eyes: Creating Multicultural Learning Communities*. New York: Teachers College Press. *Creating and Digitizing Language Corpora*. Palgrave Macmillan, London; 1999
76. Cummins J. *Language, Power, and Pedagogy: Bilingual Children in the Crossfire* (Vol. 23). *Multilingual Matters*; 2000
77. Garamone J. Official details foreign language program's progress. American Forces Press Services, U. S. Department of Defense press release, July 2, 2010. Retrieved from: <http://www.defense.gov/news/newsarticle.aspx?id=59880>
78. Simire G. Developing and promoting multilingualism in public life and society in Nigeria. *Language, Culture and Curriculum*. 2003;16(2):231-144
79. Wee L. 'Burdens' and 'handicaps' in Singapore's language policy: On the limits of language management. *Language Policy*. 2010;9(2):97-114
80. Chumbow BS. Which language for African literature? Language of the head or language of the heart? Keynote at the 24th pan-African writers conference, Accra, Ghana, November 05-08, 2017. 2017b

81. Gazzola M, Grin F. Is ELF more effective and fair than translation? An evaluation of the EU's multilingual regime. *International Journal of Applied Linguistics*. 2013;23(1):93-107

82. Gazzola M. The Evaluation of Language Regimes: Theory and Application to Multilingual Patent Organisations. Amsterdam: John Benjamins; 2014

3. Σχολιασμός

Το κείμενο που επιλέξαμε να μεταφράσουμε και θα επιχειρήσουμε να αναλύσουμε ανήκει στο πεδίο της γλωσσολογίας, μίας εξαιρετικά πολύπλοκης επιστήμης που αφορά τη μελέτη της ανθρώπινης γλώσσας σε όλες της τις εκφάνσεις. Σε πολλά σημεία του κειμένου, αντιλαμβανόμαστε σαφείς επιρροές από τους συναφείς τομείς της νευρογλωσσολογίας και της αφασιολογίας, όπου η γλώσσα συνδυάζεται με την κοινωνική και βιολογική πραγματικότητα του ανθρώπου. Το κύριο θέμα που πραγματεύεται είναι η διγλωσσία και τα οφέλη της. Η ικανότητα να κατανοούμε και να επικοινωνούμε σε δύο ή περισσότερες γλώσσες διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της νευρολογικής και γνωστικής ανάπτυξης του ανθρώπινου εγκεφάλου. Επιπλέον, παρέχει αρκετά οφέλη στα δίγλωσσα και πολύγλωσσα άτομα, τα οποία εμφανίζουν ευρύ φάσμα πλεονεκτημάτων. Στη παρούσα υποενότητα του άρθρου που μεταφράσαμε, εξετάζονται τα ευρήματα εκτενών ερευνών, εστιάζοντας στον πυρήνα των οφελών και των κοινωνικών, νευρολογικών και γνωστικών πλεονεκτημάτων που παρουσιάζονται κατά τη δίγλωσση εξέλιξη. Το σημαντικό αυτό άρθρο της Evelyn Fogwe Chibaka, με τίτλο «Advantages of Bilingualism and Multilingualism: Multidimensional Research Findings» δημοσιεύτηκε το 2018 στον τόμο *Multilingualism and Bilingualism*, που εκδόθηκε σε επιμέλεια του καθηγητή Beban Sammy Chumbow. Το εν λόγω έργο αποτελεί σημείο αναφοράς για την κατανόηση του ρόλου που διαδραματίζει η διγλωσσία στην γλωσσική και νευρολογική εξέλιξη του ανθρώπου.

Η Evelyn Fogwe Chibaka γεννήθηκε στο Mbatu-Mezam του Καμερούν. Ολοκλήρωσε το διδακτορικό της στη γενετική σύνταξη στο Πανεπιστήμιο του Αμβούργου, το 2001. Σήμερα, εργάζεται ως καθηγήτρια στο Τμήμα Γλωσσολογίας του Πανεπιστημίου της Buea, στο Καμερούν. Στον τομέα της έρευνάς της, έχει δημοσιεύσει εκτενώς σε εθνικά και διεθνή περιοδικά, καθώς και συλλογικούς τόμους, αρθρογραφώντας σχετικά με θέματα όπως το Συντακτικό, η Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία - Τεκμηριωτική Γλωσσολογία, η Κοινωνιογλωσσολογία, το Φύλο και ο Πολιτισμός. Επιπλέον, ασχολείται με τις Ψηφιακές Ανθρωπιστικές Επιστήμες, ένα νέο επιστημονικό πεδίο, που αποτελεί αντικείμενο αυξανόμενου ενδιαφέροντος. Έχει επίσης συμμετάσχει ως ερευνήτρια σε πολλά έργα καταγραφής απειλούμενων γλωσσών, ειδικά στη βορειοδυτική και παραλιακή περιοχή του Καμερούν. Η Evelyn Fogwe Chibaka αφιέρωσε αρκετό χρόνο στην έρευνα σχετικά με γλώσσες, παραδοσιακά αντικείμενα και πολιτιστικές συλλογές. Επιπλέον, έχει ασχοληθεί εκτενώς με τη διαχείριση και αρχειοθέτηση ψηφιακών εργαλείων και τεχνικών. Πρόσφατα, τιμήθηκε με το βραβείο «Humboldt Alumni Award 2020 for Innovative & Networking Initiatives» για τον ρόλο

της στην προώθηση της δικτύωσης μεταξύ γυναικών ακαδημαϊκών. Αυτή η πρωτοβουλία εκτείνεται στην υλοποίηση των έργων της «Ένωσης Επαγγελματικής Έρευνας Καμερούν για Γυναίκες» (Cameroon Professional Research Oriented Women Networking, CaPROWN), της οποίας είναι ιδρυτικό μέλος και πρόεδρος.

Η επιλογή του συγκεκριμένου κειμένου έγινε κυρίως για να αναδείξουμε τον βαθμό στον οποίο επηρεάζει η διγλωσσία τον ανθρώπινο εγκέφαλο. Ειδικά ως μεταφραστές και μεταφράστριες, είναι σημαντικό να αναγνωρίσουμε την επιστημονική σημασία της διγλωσσίας και την επίδρασή της στην ανθρώπινη γνωστική λειτουργία. Όπως υποστηρίζει ο Cook για την έννοια της πολυ-ικανότητας (1992):

[...] τα άτομα με πολυ-ικανότητα δεν είναι απλώς εφάμιλλα με δύο μονόγλωσσους, αλλά αποτελούν έναν μοναδικό συνδυασμό... Έτσι, η κατάσταση πολυ-ικανότητας (Γ1+ Γ2) δεν συνίσταται απλώς στο άθροισμα δύο μερών, της Γ1 και της Γ2. Επομένως, ένα δίγλωσσο άτομο που προσπαθεί να επιλύσει κάποιο πρόβλημα σε μία από τις δύο γλώσσες θεωρείται ικανό να αντλήσει γνώση και πλαίσια σκέψης από την άλλη γλώσσα για να ενισχύσει τις γνωστικές του δυνατότητες στην επίλυση προβλημάτων ([41] 557 του πρωτοτύπου).

Ο στόχος της παρούσας μετάφρασης είναι η αναδημοσίευση του συγκεκριμένου κεφαλαίου ως άρθρου σε επιστημονικά περιοδικά. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι αυτή η μετάφραση μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί ως αφετηρία για τη μετάφραση ολόκληρου του βιβλίου *Multilingualism and Bilingualism* στην ελληνική γλώσσα. Κάτι τέτοιο θα συνέβαλε στην διάδοση του περιεχομένου του βιβλίου στο ελληνόφωνο ακαδημαϊκό κοινό και θα ενίσχυε την ενασχόληση περισσότερων Ελλήνων ερευνητών με αυτόν τον τομέα. Η προοπτική της περαιτέρω διερεύνησης του θέματος στην Ελλάδα, ως χώρα που δέχεται συχνά μεταναστευτικά κύματα, αλλά και λόγω της αυξημένης τουριστικής επισκεψιμότητας, αποτέλεσε άλλον έναν σημαντικό παράγοντα στην επιλογή του παρόντος αποσπάσματος.

Το κείμενο απευθύνεται σε επαγγελματίες ερευνητές και εξειδικευμένους μελετητές των προαναφερθέντων πεδίων. Η εκφραστική πολυπλοκότητά του, όπως εκδηλώνεται μέσα από το εξειδικευμένο λεξιλόγιο που χρησιμοποιείται, αντανακλά το υψηλό επίπεδο ανάλυσης και έρευνας που απαιτείται για την κατανόηση και αξιολόγηση του. Αυτό δημιουργεί ένα πνεύμα προσεγμένης μεταφραστικής προσέγγισης, ώστε το κείμενο να μπορέσει να ενθαρρύνει την έρευνα στον τομέα.

Προτού εμβαθύνουμε στην ανάλυση των στρατηγικών που υιοθετήθηκαν και των προκλήσεων που αντιμετωπίστηκαν κατά τη διαδικασία εκπόνησης αυτής της μετάφρασης, είναι καθήκον μας να επισημάνουμε ορισμένες βελτιώσεις και διορθώσεις που ίσως χρειάζεται το πρωτότυπο κείμενο.

Θεωρούμε προβληματική τη χρήση του αγγλικού όρου «monolinguals» στο αρχικό κείμενο. Η χρήση των όρων «multilinguals» και «polyglots» είναι αποδεκτή, ωστόσο, όταν αναφερόμαστε σε άτομα με γνώση μόνο μιας γλώσσας, είναι προτιμότερο να χρησιμοποιούμε τους όρους «unilingual» ή «monoglot», για να αποφύγουμε τυχόν αντιφάσεις που προκύπτουν από την μείξη λατινικών και ελληνικών ριζών. Επιπλέον, στο αρχικό κείμενο παρατηρούμε πως η συγγραφέας καταφεύγει σε λανθασμένη χρήση αντωνυμιών όταν αναφέρεται στην Ricciardelli. Κατά τη διάρκεια της μεταφραστικής μας έρευνας, διαπιστώσαμε πως πρόκειται για την καθηγήτρια Lina Ricciardelli, η οποία υπήρξε διδάσκουσα στη Σχολή Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Deakin της Μελβούρνης.

Όσον αφορά την πολιτισμική προσαρμογή, δεν απαιτήθηκε ιδιαίτερη προσπάθεια, καθώς πρόκειται για ένα ακαδημαϊκό και επιστημονικό κείμενο με ελάχιστα σημεία αφηρημένου λόγου. Ωστόσο, εντοπίζεται πληθώρα ιατρικών και γλωσσολογικών όρων, η πλειοψηφία των οποίων προέρχεται ετυμολογικά από τα ελληνικά. Αυτό το γεγονός επηρέασε σημαντικά τη διαδικασία της μετάφρασης, με γνώμονα την ακρίβεια του αποτελέσματος. Για παράδειγμα, στην πρόταση «both historiometric and psychometric research methods», ακολουθήσαμε μια ακριβή λέξη-προς-λέξη μετάφραση, εκφράζοντας τη σημασία του αγγλικού κειμένου με ακρίβεια στα ελληνικά.

Επιπλέον, στο προς μετάφραση κείμενο παρατηρείται σημαντική παρουσία ακρωνυμίων. Ο κύριος παράγοντας κατά τη μετάφραση των ακρωνυμίων είναι η διασφάλιση της σαφήνειας και της κατανόησης από τον αναγνώστη στη γλώσσα στόχο. Συνεπώς, όπου υπήρχε δυνατότητα εύρεσης ελληνικών μεταφράσεων των ακρωνυμίων, όπως στην περίπτωση Mini-Mental State Examination (MMSE), αυτά αντικαταστάθηκαν με τους αποδεκτούς ελληνικούς όρους [Δοκιμασία σύντομης γνωστικής εκτίμησης (ΔΣΓΕ)]. Αντίθετα, σε περιπτώσεις που η εύρεση κατάλληλων αντιστοιχιών αποδείχθηκε αδύνατη, το ακρωνύμιο μεταφράστηκε, με την αρχική μορφή να διατηρείται σε παρενθέσεις, π.χ. «Προφίλ πρώιμης φωνολογικής επίγνωσης (Early Phonological Awareness Profile)».

Όσον αφορά την πολιτισμική προσαρμογή, πρέπει να επισημάνουμε ότι η χρήση του χαρακτηρισμού «ξένες» όταν αναφερόμαστε σε γλώσσες δεν είναι αποδεκτή στο πλαίσιο αυτού του μεταφράσματος. Στόχος μας είναι να αποτρέψουμε κάθε πιθανό εμπόδιο, είτε φυσικό είτε νοητικό, στη διαδικασία εκμάθησης μιας νέας γλώσσας. Συνεπώς, σε κάθε περίπτωση που ήταν δυνατό, ο όρος αντικαταστάθηκε ή ακόμη και παραλείφθηκε εντελώς. Στα ελληνικά, το επίθετο «ξένος» αναφέρεται σε κάποιον που δεν κατάγεται από τη χώρα ή την κοινότητα στην οποία βρίσκεται και είναι ως έννοια φορτισμένη με αρνητικές συνδηλώσεις. Μπορεί επίσης να χρησιμοποιείται για να περιγράψει κάποιον που είναι ξένος σε έναν χώρο, δηλαδή κάποιον που δεν είναι εξοικειωμένος με αυτόν τον χώρο ή την κουλτούρα του και συνήθως μεταφράζεται ως alien.

Μια ενδιαφέρουσα πρόκληση που συναντήσαμε κατά τη διαδικασία της μετάφρασης,

εντοπίζεται στο απόσπασμα «They explained that the bilinguals were able, after stroke, to undergo a process of 'transfer effect' to the primary language». Σε αυτό το πλαίσιο, αναγνωρίζουμε τη διαδικασία κατά την οποία παρατηρείται η μεταφορά γνώσης από τη δεύτερη γλώσσα, η οποία δεν επηρεάστηκε από το εγκεφαλικό επεισόδιο, προς την κύρια γλώσσα. Ωστόσο, παρά την προσπάθειά μας να εντοπίσουμε σε παράλληλα κείμενα αναφορές σε αυτό το φαινόμενο, δεν καταφέραμε να βρούμε τον όρο στην ελληνική γλώσσα. Για να διευκολυνθεί η κατανόηση του κειμένου από τους αναγνώστες και προκειμένου να διατηρηθεί η συνοχή του, αποφασίσαμε να αντικαταστήσουμε την αγγλική έννοια «undergo a process». Στην ελληνική γλώσσα, η χρήση των όρων «διαδικασία» και «φαινόμενο» μπορεί να θεωρηθεί περιττή σε αυτό το απόσπασμα. Συνεπώς, αντικαταστήσαμε αυτούς τους όρους με την έκφραση "εμφάνισαν στοιχεία" και μεταφράσαμε το φαινόμενο ως «φαινόμενο της μεταφοράς».

Η αναφορά σε «figural tasks» (στο απόσπασμα «Landry's statement is a conclusion arrived after his research on the evaluation of thinking figural tasks assigned to both bilingual and monolingual groups») αποτέλεσε μια άκρως απαιτητική πρόκληση. Ο όρος «figural» συνήθως αναφέρεται σε εργασίες ή προκλήσεις που απαιτούν σκέψη και δημιουργικότητα, χρησιμοποιώντας εικόνες ή γραφικές αναπαραστάσεις. Εντούτοις, προκειμένου να διασφαλιστεί η ακρίβεια της μετάφρασης, αποφασίσαμε να αποφύγουμε τον όρο «εικονιστικός», τον οποίο εντοπίσαμε στην πλειοψηφία των λεξικών που χρησιμοποιήσαμε. Κατά την έρευνά μας σε παράλληλα κείμενα, ανακαλύψαμε τα τεστ Torrance (Torrance Tests of Creative Thinking, Verbal & Figural). Τα συγκεκριμένα τεστ αναφέρονται συνήθως στους διάφορους τύπους δοκιμασιών που δημιουργήθηκαν από τον εκπαιδευτικό και ψυχολόγο Ellis Paul Torrance. Τα τεστ Torrance αποσκοπούν στην αξιολόγηση της δημιουργικής σκέψης και της δημιουργικότητας σε παιδιά και ενήλικες. Συνήθως απαιτούν από τους συμμετέχοντες να δημιουργήσουν κάτι καινοτόμο και πρωτότυπο, όπως σχέδια, ιστορίες ή λύσεις σε προβλήματα. Στόχος είναι να αξιολογηθεί η δημιουργική σκέψη, η φαντασία, η αυθεντικότητα και η εκφραστικότητα των ατόμων. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι στη συνέχεια της έρευνάς μας, εντοπίσαμε ερευνητικές εργασίες που διεξήχθησαν στην Ελλάδα, χρησιμοποιώντας το συγκεκριμένο τεστ ως εργαλείο μέτρησης της δημιουργικής σκέψης των παιδιών. Στη μεταπτυχιακή διατριβή της, η Α. Μακρή (Κομοτηνή, 2006), περιγράφει τις δύο μορφές της δημιουργικής σκέψης ως εξής: «μια λεκτική (ρηματική) και μια με εικόνες (σχηματική)». Τέλος, οι Δ. Ζμπάινος, Β. Μπελογιάννη και Π. Κατσαμπάνης αναφέρονται σε δύο κλίμακες μέτρησης (*Η επιλογή της εικαστικής έναντι της λεκτικής κλίμακας του εργαλείου*), στην έρευνά τους με τίτλο «Εκτιμήσεις της δημιουργικότητας των μαθητών δημοτικού σχολείου μέσω ψυχομετρικής και συναινετικής αξιολόγησης, και η σχέση τους με τη σχολική επίδοση». Μετά από λεπτομερή εξέταση, επιλέξαμε να χρησιμοποιήσουμε τον όρο «εικαστική» καθώς είναι πιο συμπεριληπτικός των υπολοίπων πτυχών της έννοιας «creative figural thinking». Η συγκεκριμένη επιλογή στη

μετάφραση βοηθά στην ερμηνεία των αποτελεσμάτων της έρευνας, ενισχύοντας την κατανόηση του ερευνητικού πλαισίου και της δημιουργικής διάστασης που εξετάζεται.

Η πληθώρα των ιατρικών όρων που συναντήσαμε, μεταφράστηκε με βάση την ορολογία που εντοπίσαμε σε παράλληλα ιατρικά κείμενα. Στην περίπτωση του «old age dementia», του οποίου η απόδοση στα ελληνικά είναι άλλοτε «άνοια προχωρημένης ηλικίας» και άλλοτε «άνοια τρίτης ηλικίας», επιλέξαμε τη δεύτερη απόδοση, προς αποφυγή παρερμηνειών. Η χρήση του χαρακτηρισμού «προχωρημένος, -η, -ο» εξαρτάται από το εκάστοτε συγκείμενο, και μπορεί να αναφέρεται ακόμη και σε παιδιά (6-7 ετών) τα οποία ανέπτυξαν την ικανότητα ομιλίας σε πιο προχωρημένη ηλικία, έναντι της αναμενόμενης.

Η Α. Τσάπανου, αντιπρόεδρος της εταιρείας Alzheimer Αθηνών, σε παρουσίαση της περί του «cognitive reserve» αποδίδει τον όρο στα ελληνικά ως «γνωστικό αποθεματικό», πράγμα που αποτελεί και την εγκυρότερη επιλογή από αυτές που συναντήσαμε. Όσον αφορά τον όρο «coactivation», δόκιμος ήταν ο όρος «συνεργοποίηση», που αντλήσαμε από την διδακτορική διατριβή του Α. Ελληνούδη.

Ανάμεσα σε πολλές μεταφραστικές εκδοχές της έννοιας «balanced bilinguals», επιλέξαμε εκείνη που μιλά για «αμφιδύναμα δίγλωσσα» άτομα, που προτείνει η Σ. Γκουντρούμπη στη διπλωματική της εργασία με τίτλο «Διγλωσσία και Δίγλωσση εκπαίδευση - Διαπολιτισμική εκπαίδευση. Μια βιβλιογραφική μελέτη». Ο όρος «αμφιδύναμος» περιγράφει επαρκώς την ισορροπημένη χρήση των δύο γλωσσών, που πραγματεύεται το παρόν κείμενο.

Για τη σωστή απόδοση της έννοιας «familiarity judgments» ανατρέξαμε στη διδακτορική διατριβή της Μ. Μίνη, όπου κάνει αναφορά σε αξιολογήσεις οικειότητας σε γλωσσολογικές και ψυχολογολογικές μελέτες.

Οι Α. Κασιμάτη και Μ. Αργυρίου, στο βιβλίο τους «Συνοπτική Εισαγωγή στη Διδακτική Μεθοδολογία Ι», αποδίδουν την έννοια του «higher order rules» ως «σύνθεση κανόνων» στα ελληνικά.

Κατά συνέπεια, όσον αφορά τους επιστημονικούς όρους που περιλαμβάνονται στο πρωτότυπο, ανατρέχαμε κάθε φορά σε παράλληλα κείμενα του αντίστοιχου επιστημονικού πεδίου, ώστε η απόδοσή της ορολογίας να συμφωνεί όχι μόνο με τα δικά μας μεταφραστικά κριτήρια, αλλά και με την αποδεκτή ή καθιερωμένη έννοια στα ελληνικά, έτσι όπως εμφανίζεται σε αναγνωρισμένες μελέτες.

4. Γλωσσάρι όρων

Αγγλικά	Ελληνικά	Πηγή
figural	εικαστική	https://ejournals.epublishing.ekt.gr/indexHYPERLINK "https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index" .php/education/article/view/20464
Mini-Mental State Examination (MMSE)	Δοκιμασία Σύντομης Γνωστικής Εκτίμησης (ΔΣΓΕ)	https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/jret/article/viewFile/850/864
old age dementia	άνοια τρίτης ηλικίας	https://www.polyiatreiomedi.ca.gr
cognitive reserve	γνωστικό αποθεματικό	https://eclass.uoa.gr/modules/document/file.php/PSYCH121/%CE%93%CE%BD%CF%89%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C%20%CE%91%CF%80%CE%BF%CE%B8%CE%B5%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C.pdf
functional magnetic resonance imaging	Λειτουργική Απεικόνιση Μαγνητικού Συντονισμού	https://pergamos.lib.uoa.gr/uoa/dl/frontend/file/lib/default/data/1324534/theFile
coactivation	συνεργοποίηση	http://ikee.lib.auth.gr/record/293847/files/GRI-2017-20133.pdf
balanced bilinguals	αμφιδύναμα δίγλωσσα	https://pergamos.lib.uoa.gr/uoa/dl/frontend/file/lib/default/data/2929235/theFile
long-range connectivity	Συνδεσιμότητα μεγάλης	https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/21423/1/KarathanouMariaMsc2017.pdf

	εμβέλεια	
neural architecture	νευρωνική αρχιτεκτονική	https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/ekke/article/download/22348/19127/58539
familiarity judgments	αξιολογήσεις οικειότητας	https://docplayer.gr/211981870-Panepistimio-patron-sholi-anthropistikon-koinonikon-epistimon-paidagogiko-tmima-imotikis-ekpaideysis-i-aktoriki-iatrivi.html
higher order rules	σύνθεση κανόνων	http://teachevalab.aspete.gr/wp-content/uploads/2021/10/synoptiki_eisagwgi_sti_didaktiki_methodologia_aspaite.pdf
memory clinic	ιατρείο μνήμης	http://www.encephalos.gr/38-sup01-05.html

Βιβλιογραφία

Chibaka, E. F. (2018, May 30). *Advantages of bilingualism and multilingualism: Multidimensional research findings*. IntechOpen. <https://www.intechopen.com/chapters/59744>

Οι επτά μεταφραστικές τεχνικές. GoSuccess. (n.d.). <https://gosuccess.eu/2010/11/i-epta-metafrastikes-technikes/>

Πολλάτου, Ε. (2006). *Μελέτη των ψυχομετρικών χαρακτηριστικών του τεστ του Torrance : thinking creatively in action and movement*. <https://ir.lib.uth.gr/xmlui/handle/11615/1542>

Ζμπάινος, Δ., Μπελογιάννη, Β., & Κατσαμπάνης, Π. (2019). Η διερεύνηση της δημιουργικότητας των μαθητών Δημοτικού μέσω ψυχομετρικής και συναινετικής αξιολόγησης Ο ρόλος της ακαδημαϊκής επίδοσης. *Προσχολική & Σχολική Εκπαίδευση*. <https://doi.org/10.12681/pprej.20464>

5.About | Evelyn Fogwe Chibaka. (n.d.). Evelyn Fogwe Chibaka. <https://www.caprown.org/about>

Home. (n.d.). Alzheimer Athens. <https://alzheimerathens.gr/>

Ελληνούδης, Α. (2021). *Επίδραση της άσκησης στην ανισορροπία της λειτουργίας των μυών γύρω από την λεκάνη*. <https://doi.org/10.12681/eadd/44699>

Πέργαμος - Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. (n.d.). <https://pergamos.lib.uoa.gr/uoa/dl/frontend/el/browse/2929235>

Εισαγωγή στη διδακτική μεθοδολογία-Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας. (2011, May 12). <http://edulll.ekt.gr/edulll/handle/10795/1095>